

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta

Bakalářská práce

Motiv kočky v příbězích Antonie Barber, Holly Webb a Sheily Norton

The Motif of a Cat in the Stories of Antonia Barber, Holly Webb and Sheila
Norton

Vypracovala: Aneta Švarcová, ČJu- AJu
Vedoucí práce: PhDr. Kamila Vránková, PhD.

České Budějovice 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svojí bakalářskou práci na téma „Motiv kočky v příbězích Antonie Barber, Holly Webb a Sheily Norton“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou Univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č.111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 10.7.2020

.....
Aneta Švarcová

Poděkování

Ráda bych poděkovala PhDr. Kamile Vránkové, Ph.D. za ochotu, čas a podnětné rady při vedení mé bakalářské práce.

Anotace

Cílem této práce je srovnávací analýza vybraných děl představitelk současné anglické dětské literatury, se zaměřením na motiv kočky jako hlavní postavy dětských příběhů. Teoretická část práce stručně pojednává o vývoji dětské literatury, v níž se objevuje zvířecí hrdina. Dále přibližuje život a osobnost autorek.

Praktická část práce je rozdělena do tří podkapitol, podle jednotlivých autorek a obsahuje vlastní analýzu vybraných děl i posouzení funkce motivu kočky v jednotlivých příbězích.

Klíčová slova: Holly Webb, Sheila Norton, Antonia Barber, pohádkové příběhy, motiv kočky, dětská literatura

Abstract

The aim of this work is a comparative analysis of selected works of contemporary English children's literature, focusing on the motif of a cat as the main character in children's stories. The theoretical part of the thesis briefly discusses the development of children's literature in which the animal hero appears. It also introduces the life and personality of the authors.

The practical part of the work is divided into three chapters, according to the individual authors, and it contains the analysis of selected works and the assessment of the function of the cat motif in individual stories.

Keywords: Holly Webb, Sheila Norton, Antonia Barber, fairy-tales, motif of a cat, children's literature

Obsah

Úvod	1
1. Literatura pro děti a mládež	2
2. Vývoj dětské literatury se zvířecím hrdinou.....	5
2.1 Bajka	6
2.2 Pohádky a příběhy se zvířecím hrdinou	7
3. Kočka jako hlavní hrdina	10
4. Autorky-život a literární tvorba.....	14
4.1 Holly Webb	14
4.2 Antonia Barber	15
4.3 Sheila Norton	16
5. Analýza	17
5.1 Holly Webb	17
5.1.1 Misty the Abandoned Kitten	17
5.1.2 Analýza	18
5.1.3 Smudge the Stolen Cat	20
5.2.4 Analýza	20
5.1.4 The Frightened Kitten	22
5.1.5 Analýza	22
5.2 Sheila Norton	25
5.2.1 Oliver the Cat Who Saved Christmas	25
5.2.2 Analýza	26
5.2.3 Charlie the Kitten Who Saved a Life	33
5.3 Antonia Barber	39
5.3.1 The Mousehole Cat	39

5.3.2	Analýza	40
6.	Závěr.....	43
7.	Bibliografie.....	46
7.1	Primární zdroje.....	46
7.2	Sekundární zdroje	46
7.3	Internetové zdroje.....	48
7.4	Zdroje obrázků	49

Úvod

K výběru tématu mé bakalářské práce, tj. motiv kočky v příbězích vybraných autorek současné dětské literatury, mě vedly dva hlavní důvody. Prvním z nich je láska ke kočkám, které jsou již od dětství nepostradatelnou součástí mého života.

Druhým důvodem je můj zájem o dětskou literaturu jako takovou. Vzhledem k tomu, že se pohybuji v pedagogické sféře, kde často v rámci vzdělávání a práce s dětmi literaturu tohoto typu užívám, je pro mě zajímavé detailněji se zaměřit na konkrétní díla a zhodnotit jejich přínos pro dětského čtenáře.

První kapitola obsahuje krátký úvod do oblasti literatury pro děti a mládež a jsou zde popsány její nejdůležitější funkce. V souvislosti se zvolenými díly, které jsou v této práci analyzovány, se kapitola zaměřuje především na funkci pohádkových příběhů.

Druhá kapitola se zabývá vývojem anglické dětské literatury s ohledem na zvířecího hrdinu. Jedna z podkapitol obsahuje přehled vývoje literárního útvaru bajky, ze které tento druh literatury pro děti, tj. zvířecí příběhy a pohádky, vychází. Jejich vývoj a nejdůležitější díla tohoto žánru jsou pak detailněji popsány v podkapitole druhé.

Třetí kapitola se soustředí na dětskou literaturu, v níž se již vyskytuje konkrétně postava kočky. Jsou zde stručně popsána nejdůležitější díla od příběhů ústní lidové slovesnosti až po současné dětské příběhy.

Čtvrtá kapitola shrnuje životy a literární dílo jednotlivých autorek (Holly Webb, Sheila Norton a Antonie Barber), jejichž vybrané příběhy jsou součástí praktické části mé bakalářské práce.

Náplní stěžejní kapitoly je srovnávací analýza vybraných děl, která se zabývá funkcí kočky v jednotlivých příbězích. Postava kočky je analyzována na základě konkrétních situací, které se v příbězích vyskytují. Z důvodu lepšího porozumění kontextu interpretovaných situací a vztahů mezi postavami obsahuje každá podkapitola, věnující se jednotlivým knihám, stručný popis děje.

1. Literatura pro děti a mládež

Encyklopedie literárních žánrů popisuje tento druh literatury jako „*literaturu přímo adresovanou dětem a mládeži, v širším pojetí též jiné literární texty, které přijímají jako svou četbu.*“¹ Jedná se o část literární tvorby, která svými rysy odpovídá percepci čtenáře nižších věkových kategorií, zejména ve věku 3-16 let.²

Součástí tohoto druhu literární tvorby je literatura intencionální, tj. literatura, záměrně napsána a věnována dětskému čtenáři, a literatura neintencionální, která byla sice původně určena především dospělému čtenáři, došlo však k neplánovanému přisvojení čtenářem dětským.³

Literatura pro děti a mládež plní tři hlavní funkce:

1. **Didaktickou** – slouží k rozvíjení hodnot, učí čtenáře správnému jednání, přispívá k rozvoji emocionality a sociálních dovedností
2. **Poznávací** – rozvíjí znalosti čtenáře
3. **Imaginativní** – podporuje u dětského čtenáře hravost a rozvoj fantazie

Tyto funkce se projevují u jednotlivých žánrů v různé míře. Didaktickou funkci nejčastěji plní pohádky, bajky, či příběhy s dětským hrdinou. Poznávací funkce se pak nejčastěji objevuje v dětských encyklopediích, čítankách, nebo cestopisech určených dětem. Imaginativní funkci plní především modernější žánry typu autorské pohádky, nebo nonsensové poezie. Poslední zmiňovaná funkce se začala plně rozvíjet až v první polovině 20. století. Do té doby plnila většina děl především funkci didaktickou. S rozvojem imaginativní funkce dochází ke snížení idealizace, do příběhů se dostává

¹ MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X, str. 360

² MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X., str. 361

³ ČEŇKOVÁ, Jana. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury: adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-095-x.

větší dramaturgie, humor a poetičtější pojetí. Dále lze pozorovat obsáhlejší škálu sociálních a psychologických témat.⁴

Nejrozšířenějším žánrem dětské intencionální literatury, určené mladším dětem, je pohádka. Jedná se o jednu z nejpobulárnějších forem literatury, jejíž obliba přetrvává již po staletí. „*The fairy tales survives because it presents experience in vivid symbolic form. Sometimes we need to have the truth exaggerated and made more dramatic, even fantastic, in order to comprehend it.*“⁵

Tento útvar plní zásadní funkci během procesu dospívání. Dětské vnímání světa je zcela odlišné od způsobu, jakým na svět nahlíží dospělí. Pohádkové příběhy pomáhají dětským čtenářům porozumět fungování světa a zorientovat se v jednotlivých vztazích mezi lidmi, věcmi a událostmi. Prostřednictvím pohádek začínají vnímat souvislosti dění kolem nás. Pohádky jsou důležitým aspektem pro duševní vývoj dítěte, neboť nepochopení může vzbuzovat pocity rozporuplnosti, úzkosti a nejistoty.

Podle Michala Černouška „*Odpovídají na některé základní psychické potřeby, které nemohou být ovlivněny dobou, v níž děti vyrůstají, které jsou v podstatě stále totožné: např. vztah k rodičům, sourozencům, vrstevníkům, potřeby lásky, důvěry ve svět, na potřeby poznávání mezilidských vztahů, na potřebu zvládnutí strachu, a především na potřebu rozvíjet pocit životního smyslu.*“⁶

Lze říci, že nejdůležitější funkcí pohádky je strukturování skutečnosti a poskytnutí srozumitelné a smysluplné interpretace světa. Toto všechno tento žánr dětským čtenářům nabízí díky snadno pochopitelným zápletkám a jasnému rozlišení dobra a zla. Právě vítězství dobra nad zlem je důležitým aspektem pohádkového vyprávění. Jak uvádí Michal Černoušek: „*Děti potřebují vidět, jak triumfuje spravedlnost, už jen pro to, aby mohly doufat, že i jim samotným bude měřeno*

⁴ MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X., str. 361-367

⁵ LURIE, Alison. *Boys and Girls Forever, Children's Classics from Cinderella to Harry Potter*, London, Chatto and Windus, ISBN 0099453894, str. 125

⁶ ČERNOUŠEK, Michal. *Děti a svět pohádek: kouzlo vyprávěného slova*. Vydání druhé, v Portále první. Praha: Portál, 2019., str.10

spravedlivě.“⁷ Naopak potrestání zla seznamuje dětského čtenáře se základními pravidly trestního kodexu.

V moderní literatuře se z původních klasických pohádek vyvinula tzv. autorská pohádka. Ta se oproštuje od typických schémat pohádky klasické a nabízí mnoho nových způsobů pojetí a zpracování žánru. Typickým rysem těchto pohádek je tzv. transformace postav, která taktéž hraje důležitou roli v psychologickém procesu dospívání. Upozorňuje na skutečnost, že se lidé nechovají stále stejným způsobem a jejich reakce jsou ovlivněny kontextem situace.⁸

Mimo působení na psychický a sociální vývoj dítěte je dětská literatura také důležitým prostředkem k tomu, aby mladí čtenáři získali ke knihám pozitivní vztah. Pomáhá rozvíjet čtenářskou dovednost a porozumění psanému slovu.⁹

⁷ ČERNOUŠEK, Michal. *Děti a svět pohádek*. 2. Praha: Portál, 2019, 200 s. ISBN 9788026214342., str. 29

⁸ ČERNOUŠEK, Michal. *Děti a svět pohádek*. 2. Praha: Portál, 2019, 200 s. ISBN 9788026214342., str. 29-30

⁹ ČERNOUŠEK, Michal. *Děti a svět pohádek*. 2. Praha: Portál, 2019, 200 s. ISBN 9788026214342., str. 13-14

2. Vývoj dětské literatury se zvířecím hrdinou

Spojení zvířecích příběhů s dětským čtenářem má již dávnou tradici. Nejen, že zvířecí hrdinové figurovali v mnoha mýtech, legendách a útvarech lidového vyprávění, ale především utvořili jádro vzniku tradice bajky, která hrála v rozvoji dětské literatury důležitou roli.

Jedním z důvodů, proč se příběhy zahrnující zvířecí postavy staly zásadním aspektem ve vývoji literatury pro děti je skutečnost, že zvířecí hrdinové disponují speciální charakteristikou a stávají se tak mnohem snáze zapamatovatelní a zajímaví pro okruh dětských čtenářů.

U zvířecích hrdinů se vyskytují mnohé vlastnosti jako u postav lidských, zároveň jsou však v podstatě rozdílní. To dává těmto postavám větší potenciál a umožňuje autorům pracovat s jejich charaktery různými způsoby. Literární spojení lidských a zvířecích hrdinů může přispět k jasnějšímu vyjádření morálních aspektů daného příběhu. Dále usnadňuje sdělení složitějších témat, s kterými se dětský čtenář musí vypořádat. Dítě se dokáže s tímto typem hrdiny snadněji ztotožnit a je mu umožněno prostřednictvím těchto příběhů prožívat něco, co je mu blízké.¹⁰

Zvířata plní v tradičních příbězích tři hlavní funkce: exemplární, symbolickou a enviromentální. Funkce exemplární se vyskytuje především v bajkách, jejichž úkolem je čtenáře poučit, poukázat na následky nevhodného jednání a vést ke správným morálním hodnotám. Většinou se jedná o krátké příběhy, psané v próze či ve verších, které zpravidla končí právě morálním poučením. Obecně se bajky zabývají lidskými instinkty a touhami – chamtivost, závist, rivalita apod.

Pohádky a lidová vyprávění využívají především symbolických struktur. Jako příklad lze uvést klasický pohádkový model, kdy se žába promění v prince, či kdy se některé z pohádkových postav dokáží proměnit v nebezpečné zvíře, jako je například vlk. Tyto transformace symbolicky vyjadřují charakteristiku daných postav. Symbolická funkce je také zřejmá u novějšího žánru, spadajícího do literatury pro děti a mládež, a tím je fantasy.

¹⁰ WATSON, Victor, Elizabeth L. KEYSER, Juliet PARTRIDGE a Morag STYLES. *The Cambridge guide to children's book in English = Children's books in English (Variant.)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-55064-5., str. 32

Enviromentální, či realistická funkce se pak projevila u literárních děl, která měla rozvinout povědomí o přírodě a jejím fungování. V raných formách se tato funkce projevovala u tzv. bestiářů, kde se mísily reálné poznatky o zvířatech, získané jejich pozorováním, s fantaskními prvky reprezentujícími určitou tradici. V těchto bestiářích se tedy objevují i tvorové, jako jsou draci a podobné mýtické bytosti.¹¹

2.1 Bajka

Základ tohoto žánru přináší Ezopova tradice. Ezopovy bajky se šířily nejen psanou formou, ale staly se také součástí lidové slovesnosti, která se předávala ústně.¹² Pravděpodobně nejznámější bajky pocházejí z indické kolekce *Panchatantra*. Díky latinskému překladu Giovanniho da Capua (13. století) se rozšířila tradice bajek do Evropy. V Anglii se Ezopovy bajky objevily mezi prvními knihami, které byly k dispozici v tištěné formě. V roce 1484 publikuje William Caxton svůj překlad francouzské verze *Esopus*.

Ač tento literární útvar nebyl původně určen dětskému čtenáři, postupem času našel své místo i v dětské literatuře. K osvojení tohoto literárního útvaru dětskými čtenáři dochází však až v 18. století. Během předchozího století plnila bajka spíše funkci politickou.

V průběhu 18. století začíná růst potřeba existence literatury, jež má být určena přímo dětem. Proto se autoři, jako je například John Gay, Samuel Richardson či William Godwin, pokoušejí bajky přizpůsobit dětskému čtenáři. Opouštějí politickou agitaci, volí jiný jazyk a upravují výběr slovní zásoby.

S příchodem 20. století autoři píšící pro děti opouštějí taktéž didaktickou funkci, jež byla od počátku pro žánr bajky charakteristická. Někteří autoři se snaží oprostit bajky od „kazatelského tónu“ úplně, jako například Margaret Clark ve své knize *The Best of Aesop's Fables*, jiní se výchovné aspekty snaží omezit na minimum. Zásadním zlomem ve vývoji útvaru bajky je dílo japonského spisovatele Mitsumasa Anno, jehož

¹¹ WATSON, Victor, Elizabeth L. KEYSER, Juliet PARTRIDGE a Morag STYLES. *The Cambridge guide to children's book in English = Children's books in English (Variant.)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-55064-5., str 34

¹² CARPENTER, HUMPHREY, PRICHARD, MARI, *The Oxford Companion to Children's Literature*, Oxford, New York: O.U.P., 1987. ISBN-13: 978-0198602286., str. 192

pojetí bajky ovlivnilo řadu dalších autorů a přineslo do daného žánru nové intence. V jeho knize *Anno's Aesop (1990)* jsou Ezopovy bajky převyprávěny z perspektivy negramotné lišky, která známé příběhy přetvoří, neboť není schopná originální Ezopovy texty sama přečíst. Kniha navíc obsahuje ilustrace, které s textem korespondují. Anno tak vnáší do útvaru bajky nové způsoby pojetí příběhů a uchopení charakterů zvířecích postav.¹³

2.2 Pohádky a příběhy se zvířecím hrdinou

Tzv. zvířecí příběhy a pohádky, které známe dnes, se postupně vyvíjely jednak z výše zmiňovaného útvaru bajky, ale také z původně ústně předávaných příběhů lidové slovesnosti, jejichž kořeny sahají až do středověku. Během 17.-18. století byly tyto příběhy evropského folkloru sepsány a autoři začali projevovat intence k zpřístupnění literatury dětskému čtenáři.¹⁴

Jedním z prvních čistě intencionálních pohádkových příběhů, obsahující zvířecí tematiku, je dílo *A Pretty Book of Pictures for Little Masters and Misses (1752)*, jehož autorem je John Newbery. Tento autor následně vydává v roce 1756 další významné dílo v oblasti dětské literatury – *The Valentines's Gift*. Jde o příběh, v němž hlavní hrdina jménem „Old Zig- Zag“ dokáže porozumět zvířatům a ta se mu svěrují s tím, jaká utrpení jim lidé způsobují.

Od roku 1780 se začínají objevovat příběhy, kde v roli vypravěče funguje samotné zvíře. Obvykle vypráví svůj životní příběh, nebo je důležitou součástí děje, který se v knize odehrává. Jednou z prvních knih tohoto typu je například *The Life and Perambulation of a Mouse* od britské spisovatelky Dorothy Killner. Dále byla v roce 1751 vydána kniha s názvem *The History of Pompey the Little*, či *The Life and Adventures of a Lap-Dog* autorky Mary Cooper. Knihy tohoto typu mají několik společných znaků. Jedním z nich je, že zobrazují zvíře jako vypravěče, hrdinu, či pozorovatele a komentátora lidského chování a jednání. Obsahují morální aspekt, který pomáhá dětem uvědomit si následky nevhodného zacházení se zvířaty, snaží se je

¹³ WATSON, Victor, Elizabeth L. KEYSER, Juliet PARTRIDGE a Morag STYLES. *The Cambridge guide to children's book in English = Children's books in English (Variant.)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-55064-5., str. 244

¹⁴ WATSON, Victor, Elizabeth L. KEYSER, Juliet PARTRIDGE a Morag STYLES. *The Cambridge guide to children's book in English = Children's books in English (Variant.)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-55064-5., str 246

motivovat k tomu, aby se ke zvířatům chovaly hezky. Mimo jiné také popisují a vysvětlují zvířecí chování.¹⁵

Kromě těchto příběhů s vážnější tematikou se na počátku 19. století objevuje mnoho komických děl, převážně z žánru poezie, které naopak přistupují k zobrazení zvířecích hrdinů a jejich jednání humorně. Nejvýrazněji se tento aspekt projevuje například v díle *Mother Hubbard* (1805) autorky Sarah Catherine Martin.

Mezi lety 1860-1880 dochází k výraznému útlumu produkce zvířecích příběhů. Výjimkou je dílo *Black Beauty* (1877) autorky Anny Swell a fantasy příběh *The Water Babies* (1863) Charlese Kingsleyho.¹⁶

Počátkem 80. let se zvířecí příběhy opět stávají populárními. V roce 1881 přináší nové pojetí zvířecích příběhů Richard Jefferies. V jeho díle *Wood Magic* hlavní hrdina díky své schopnosti rozumět zvířatům proniká do jejich světa, stává se posluchačem jejich rozhovorů a proniká tak do tajů způsobu zvířecího života. Jefferies svým pojetím ovlivnil mnoho pozdějších autorů, například Henryho Williamse, Kennetha Grahama, či Arthura Ransoma. Podobné pojetí příběhu se objevuje v úspěšné sérii *Jungle books* (1894, 1895) Rudyarda Kiplinga.¹⁷

Koncem 19. století pronikají do zvířecích příběhů realistické tendence. Kanadští spisovatelé Ernest Thompson Seton (*Wild Animals I Have Known*, 1898) a Charles G.D. Roberts (*Red Fox*, 1905) vyobrazují zvířecí hrdiny realisticky, zároveň však s určitou dávkou dramatickosti. Tento vzor příběhu následovali také američtí spisovatelé, k nejznámějším z nich patří Jack London (*The Call of the Wild*, 1903, *White Fang*, 1905).¹⁸ Ten ve svých dílech upouští od konvencí, která zvířatům umožňují mluvit a

¹⁵ CARPENTER, HUMPHREY, PRICHARD, MARI, *The Oxford Companion to Children's Literature*, Oxford, New York: O.U.P., 1987. ISBN-13: 978-0198602286, str. 24

¹⁶ WATSON, Victor, Elizabeth L. KEYSER, Juliet PARTRIDGE a Morag STYLES. *The Cambridge guide to children's book in English = Children's books in English (Variant.)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-55064-5., str. 34

¹⁷ CARPENTER, HUMPHREY, PRICHARD, MARI, *The Oxford Companion to Children's Literature*, Oxford, New York: O.U.P., 1987. ISBN-13: 978-0198602286, str. 25

¹⁸ CARPENTER, HUMPHREY, PRICHARD, MARI, *The Oxford Companion to Children's Literature*, Oxford, New York: O.U.P., 1987. ISBN-13: 978-0198602286, str. 25

přemýšlet jako lidé, se záměrem vykreslení života zvířat autentičtějším a uvěřitelnějším způsobem.¹⁹

Realistické zpracování převažuje v dílech vycházejících v letech 1920-1940. V tomto období dominují především kanadští a američtí autoři Roderic Haig-Brown a jeho *Ki-Yu: A Story of Panthers* (1934), Marjorie Kinnan Rawlings – *The Yearling* (1938), kde se jako hlavní hrdina objevuje koloušek.²⁰

Postupně se však začínají v příbězích místo divokých zvířat objevovat spíše zvířata domestikovaná, nejčastěji koně, poníci, psi a v menší míře kočky. Příběhy, v nichž se objevuje jako zvířecí hrdina kůň, je například kniha Eliama Jamese s názvem *Smoky, The Cowhorse* (1926), či *My Friend Flicka* (1941) autorky Mary O'Hara. Jako příklad nejznámějšího psího hrdiny lze uvést dílo *Lassie, Come Home*, vydané v roce 1940 Ericem Knightem. Kočka se pak v roli hlavní hrdinky objevuje v tomto období v díle Paula Gallica – *Jennie* (1950).

V padesátých letech dvacátého století se dominantním žánrem stává fantasy. V roce 1950 vychází první díl sedmidílné série *Letopisy Narnie (The Chronicles of Narnia)*, autora C.S. Lewise. V této sérii se setkáváme se zvířecím hrdinou v podobě lva Aslana.²¹ Dále je z oblasti fantaskní literatury nutno zmínit celosvětově známou sérii o mladém čaroději Harry Potterovi, jejíž první díl byl v roce 1997 vydán spisovatelkou J.K. Rowlingovou. I v tomto díle se setkáváme s mnoha zvířecími postavami. Ať už je to paní Norrisová v podobě kočky, která se v příběhu ujímá role strážkyně pořádku, mýtický had bazilišek, či další bájná zvířata, jako jsou například draci, jednorožci či kentauři.

¹⁹ WATSON, Victor, Elizabeth L. KEYSER, Juliet PARTRIDGE a Morag STYLES. *The Cambridge guide to children's book in English = Children's books in English (Variant.)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-55064-5., str. 33

²⁰ CARPENTER, HUMPHREY, PRICHARD, MARI, *The Oxford Companion to Children's Literature*, Oxford, New York: O.U.P., 1987. ISBN-13: 978-0198602286, str. 25

²¹ WATSON, Victor, Elizabeth L. KEYSER, Juliet PARTRIDGE a Morag STYLES. *The Cambridge guide to children's book in English = Children's books in English (Variant.)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-55064-5., str. 35

3. Kočka jako hlavní hrdina

Následující kapitola je zaměřena na stručný přehled děl anglické dětské literatury, v nichž hraje zásadní roli postava kočky.

Jedním z nejstarších známých příběhů, ve kterém se objevuje jako hlavní hrdina kočka, je příběh *Dick Whittington and His Cat*. Jedná se o jeden z nejslavnějších anglických lidových příběhů. Hlavní hrdina Dick je chudý chlapec, který přichází do Londýna a doufá, že se mu podaří vydělat peníze. Získává však pouze špatně placenou práci v kuchyni. Kromě toho, že Dick začne být šikanován kuchařem, se kterým pracuje, pokoj, ve kterém přebývá, zamoří myši. Dick si pořídí kočku, díky které se podaří hlodavce vyhubit. Kromě této kočky nemá Dick vůbec nic, stává se jeho jediným majetkem. V závěru příběhu mu však přináší velké bohatství.²²

V roce 1865 vydává Lewis Carroll knihu, vyprávějící příběh Alenky (Alice), která se propadne do tajemného fantaskního světa. Součástí tohoto světa je i postava kočky Šklíby (Cheshire Cat), charakteristická svým širokým úsměvem, schopností dle libosti mizet a znovu se objevovat, a také způsobem mluvy, jenž se mnohdy přibližuje nonsensu.²³ Díky popularitě knihy *Alice Adventures in Wonderland* je kočka Šklíba i v současné době jedním z nejznámějších kočičích hrdinů.

Počátkem dvacátého století se do obliby nejmenších čtenářů dostává obrázková kniha s názvem *The Tale of Tom Kitten*, kterou v roce 1907 vydává britská autorka Beatrix Potter. Jedná se o příběh tří koťat (Tom Kitten, Mittens, Moppet) a jejich matky (Mrs. Thabita), která chystá čajový večírek a dbá na to, aby koťata během večírku vypadala reprezentativně. Zatímco připravuje občerstvení, se však koťata venku ušpiní, a dokonce své oblečení během venkovní zábavy zcela ztratí.²⁴

²² AUTHOTAMA.COM (15.6.2020) *Whittington and His Cat*. *English Fairy Tales*. Dostupné z: <http://www.authorama.com/english-fairy-tales-34.html>

²³ BRITANNICA.COM (15.6.2020) *Cheshire Cat-fictional character*. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Cheshire-Cat>

²⁴ GUTENBERG.COM (15.6.2020) *The Tale of Tom Kitten*. Dostupné z: <https://www.gutenberg.org/files/14837/14837-h/14837-h.htm>

V roce 1944 vydává americká autorka Esther Averill první knihu z tzv. *Cat Club* série. V té představuje postavu černé kočky jménem Jenny Linsky, která je charakteristická svým červeným šátkem uvázaným kolem krku.

Série obsahuje celkem 13 příběhů, ve kterých kočka Jenny prožívá nejrůznější události a řeší problémy blízké téměř každému dítěti. Poslední kniha této série (*Captains of the City Streets*) vychází v roce 1972.²⁵

Nový pohled na způsob tvorby dětské literatury přináší v roce 1957 autor písíci pod pseudonymem Dr. Seuss, když vydává knihu s názvem *The Cat in The Hat*.

Toto dílo bylo napsáno jako reakce na článek Johna Herseye, vydaného v roce 1954 v magazínu *Life*. Hersey se v článku zamýšlí nad tím, zda za pokles čtenářské gramotnosti u dětí ve Spojených státech nenesou z části vinu samotní autoři dětské literatury. Dle jeho názoru nejsou vydávané knihy dostatečně atraktivní a z tohoto důvodu dětský čtenář nenachází motivaci ke čtení. Obrací se proto ke spisovatelům, jako je například Dr. Seuss, s prosbou, aby se nad tímto aspektem zamysleli a posunuli dětskou literaturu jiným směrem.

Dr. Seuss výzvu Johna Herseye přijímá. Vytváří seznam speciální slovní zásoby, obsahující pouhých 223 slov, díky kterým má být kniha pro děti lépe srozumitelnou. Z tohoto seznamu vybírá náhodně první dvě slova, která se rýmují – ‘cat’ a ‘hat’, a ta se stávají součástí názvu knihy. Tímto způsobem se Dr. Seusovi podařilo vytvořit jednoho z nejnámějších zvířecích hrdinů dětské literatury-kočku v červeno-bílém pruhovaném klobouku a s červenou kravatou na krku, která se objeví v domě dvou sourozenců, dívky Sally a chlapce jménem Conrad. Ti jsou v tu dobu sami doma a marně hledají činnost, která by je během deštivého odpoledne zabavila. Kočka jim přislíbí „Good fun that is funny“. Tento druh zábavy zahrnuje nejrůznější aktivity, během kterých se dům rázem zaplní nepořádkem. Kočka mimo jiné přináší krabici, ze které vytáhne tzv. „Thing one“ a „Thing two“. Tyto věci můžeme chápat jako symbol alter ega zmíněných dětských hrdinů. Symbol svědomí představuje postava ryby, přesvědčující děti o tom, že by kočka měla z domu okamžitě odejít, neboť její jednání není správné a mohlo by dětem přinést problémy. Kočka z domu odchází a vrací se se speciálním úklidovým

²⁵ WATSON, Victor, Elizabeth L. KEYSER, Juliet PARTRIDGE a Morag STYLES. *The Cambridge guide to children's book in English = Children's books in English* (Variant.). Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-55064-5., str 130-131

strojem, pomáhá dětem uklidit všechen nepořádek, který během odpoledne stihly společně vytvořit, a opouští dům těsně před tím, než se vrátí matka hlavních hrdinů.

Kniha se po vydání stala velmi populární. Dr. Seuss se po tomto úspěchu stává ředitelem oddělení „The Beginner Book“ v americkém nakladatelství Random House. Obraz kočky v klobouku se stal logem pro celou kolekci knih se speciálně upravenou slovní zásobou, k nimž patří díla *The Cat in the Hat Comes Back* (1958), *Green Eggs and Ham* (1960), *The Cat in Hat Songbook* (1967), *The Cat's Quizzzer* (1976) nebo například *I Can Reas with My Eyes Shut* (1978).²⁶

Motiv kočky se během 20. století několikrát objevuje i v poezii. Mezi nejzásadnější díla patří báseň *Macavity the Mystery Cat*, která je součástí sbírky *Old Possum's Book of Practical Cats*, napsané v roce 1939 anglickým spisovatelem T.S. Eliotem. Jedná se o básně, jejichž hlavním tématem, jak už napovídá název sbírky, jsou především kočky, jejich vlastnosti a způsob chování. Postava zrzavého kocoura Macavity je zde literární narážkou na zločince Moriartiho z příběhů o Sherlocku Holmesovi.²⁷ V oblasti poezie je nutno zmínit i autora Kita Wrighta, který v roce 1987 vydává sbírku humorných básní s názvem *Cat Among the Pigeons*.

Současná literatura

Kromě autorek Holly Webb, Sheily Norton a Antonie Barber, jejichž vybraná díla jsou předmětem analýzy této bakalářské práce, nalezneme mnoho dalších současných autorů, píšících pro děti, v jejichž příbězích se vyskytuje kočka. Častá jsou vydání celých knižních sérií, které spojuje jeden kočičí hrdina. K nejúspěšnějším z nich patří sbírka příběhů s názvem *Pete the Cat*, autorů Erica Litwina a Jamese Deana,²⁸ či kolekce *Splat the Cat* autora Roba Scottona.²⁹

²⁶ WATSON, Victor, Elizabeth L. KEYSER, Juliet PARTRIDGE a Morag STYLES. *The Cambridge guide to children's book in English = Children's books in English* (Variant.). Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-55064-5., str. 131

²⁷ POETS.ORG (5.6.2020) *MacavityThe Mystery Cat*, Dostupné z: <https://poets.org/poem/macavity-mystery-cat>

²⁸ PETE THE CAT (5.6.2020) *Pete the Cat Books*. Dostupné z: <http://www.petethecatbooks.com/books/>

²⁹ AMAZON (28.5.2020) *Best Sellers in Children's Cat Books*. Dostupné z: <https://www.amazon.com/Best-Sellers-Books-Childrens-Cat/zgbs/books/2804>

Velmi populární se pak stala knižní série *A Streetcat Named Bob*, ve které autor James Bowen popisuje své společné zážitky se zrzavým kocourem, kterého našel na ulici. V roce 2016 byla natočena filmová adaptace, která o rok později získala cenu za nejlepší britský film v soutěži *National Film Awards UK*.

Kocour Bob se tak velmi rychle stal zvířecí celebritou. Doprovázel Jamese Bowena na literárních akcích a podobných událostech a ochotně pózoval na fotografiích, které byly publikovány na oficiální webové stránce Jamese Bowena a této knižní série. Celou komunitu fanoušků zasáhla 15.6.2020 zpráva o Bobově smrti.³⁰

U strašících čtenářů si pak získala oblibu řada fantasy románů s názvem *Warriors*, vyprávějící příběhy několika klanů divokých koček. Na této sérii se podílí skupina spisovatelů (Kate Cary, Cherith Baldry, Tui T. Sutherland, Victorie Holmes), která knihy vydává pod kolektivním pseudonymem Erin Hunter.³¹

³⁰ BBC (16.6.2020) *A Street Cat Named Bob: Stray who inspired series of books dies*. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-england-london-53072938>

³¹ WARRIOR CATS (2.6.2020) *Warrior Cats Books*. Dostupné z: <https://warriocats.com/books>

4. Autorky-život a literární tvorba

4.1 Holly Webb

Holly Webb je britská spisovatelka, narozená v roce 1976 v Londýně. Po dokončení univerzity začala pracovat jako editorka pro nakladatelství *Scholastic Children's books*. Po nějaké době se rozhodla, že sama zkusí napsat pohádkový příběh určený dětem. První knihu s názvem *Becky's Terrible Term* vydala již během své editorské kariéry. Práci editorky následně začala pomalu opouštět. Po narození své dcery se této práci ještě nějaký čas věnovala z domova, později se však rozhodla pozici editorky opustit úplně a stát se spisovatelkou na plný úvazek.

Dnes je Holly Webb jednou z nejaktivnějších současných autorek, píšících pro děti. Momentálně má na svém kontě kolem 130 dětských příběhů. Její tvorbu lze rozdělit do několika tematicky zaměřených sérií. První skupinou jsou krátké příběhy o zvířatech, v nichž se nejčastěji v roli hlavních hrdinů vyskytují psi nebo kočky. Dále se jedná o sérii tzv. *Animalmagic*, v nichž je zvířatům připisována kouzelná schopnost. I v této sérii se objevují příběhy, ve kterých hrají hlavní roli kočky (*Catmagic*) a psi (*Dogmagic*). Nalezneme tu však i mnoho dalších příběhů, v nichž se objevují i jiná domácí zvířata, jako například křecci (*Hamstermagic*), králíci (*Rabbitmagic*), myši (*Mousemagic*) atd. Některá díla vyprávějí i příběhy o divokých zvířatech, např. *The Winter Wolf* či *The Reindeer Girl*.

U všech analyzovaných autorek je zřejmá láska ke zvířatům, především ke kočkám. I Holly Webb je sama vlastníkem tří koček, které jsou jí během literární tvorby inspirací a zdrojem námětů pro její knihy. Jak píše na své oficiální webové stránce: „*Some of the animal stories are based on stories from newspapers, or stories about animals that belonged to friends, and lots of them are based on my own pets. My three cats, Milly, Poppy and Star, are doing their best to keep me supplied with cat-gets-into-trouble plots!*“³²

³² HOLLY WEBB (3.4.2020) *About Holly*. Dostupné z: <https://www.holly-webb.com/about-holly>

4.2 Antonia Barber

Britská spisovatelka Antonia Barber se narodila v roce 1932. Až do své smrti v roce 2019 produkovala množství úspěšných knih určených pro děti a mládež. Od dětství byla ovlivňována svou rodinou, která se pohybovala v divadelním prostředí, a to se pro Barber stalo již od mládí zdrojem inspirace k tvorbě nejrůznějších literárních příběhů a krátkých divadelních her. Po dokončení studia na univerzitě v Londýně se stala dramatičkou a úspěšnou autorkou.

Koncem šedesátých let dvacátého století vydává úspěšnou fantasy novelu pro mládež s názvem *The Ghosts*, která se v roce 1972 dočkala své filmové adaptace pod názvem *The Amazing Mr. Blunden*.³³ V roce 1998 vydává první knihu ze série *Dancing shoes*. Jedná se o knihy určené dospívajícím dívkám, které se tematicky zabývají životem malých baletek. Poslední kniha této série vyšla v roce 2001.

Tématu tance se také věnuje ve sbírce *Tales from the Ballet*. Tato sbírka odkazuje k devíti nejznámějším baletním příběhům, včetně klasických děl, jako je *Labutí jezero*, *Louskáček a Giselle*, stejně jako k méně známým příběhům *Firebird a The Boy and The Magic*. Slavnými baletními příběhy se zabývá také kniha *Ballet stories*, kterou Antonie Barber vydala v roce 2004. Dále v roce 1992 zpracovala pohádky Bratří Grimmů do sbírky *Tales from Grimm*. Znamé příběhy o Sněhurce, Popelce apod. převyprávěla tak, aby se poetika těchto pohádek přiblížila dnešním dětem.

Kromě sérií příběhů pro mládež má Antonia Barber na svém kontě mnoho obrázkových knih. Nejznámější z nich se stal příběh *The Mousehole Cat*, jehož analýza je součástí této bakalářské práce. Zápletka je inspirována legendou o Cornwallském rybáři Tomovi Bawcockovi. Kniha získala mnoho ocenění, velmi brzy po svém vydání v roce 1991 vyhrála *British Book Award* za nejlepší ilustrovanou knihu pro děti. Další knihou, v níž se objevuje jako hlavní hrdina kočka, je dílo *Catkin* (1944).

Mezi další významná díla tohoto žánru patří například *Gemma and the Broody Hen* (1992), *Gemma and The Baby Chick* (1993), *The Monkey and the Panda* (1995), *The*

³³ ENCYCLOPEDIA.COM (3.4.2020) *Antonia Barber*. Dostupné z: <https://www.encyclopedia.com/arts/educational-magazines/barber-antonia-1932>

Cape of Rushes (1996), *Noah and the Ark* (1997), *Apollo & Daphne* (1998), *The Frog Bride* (2007).³⁴

4.3 Sheila Norton

Sheila Norton podle svých slov již od dětských let toužila být spisovatelkou. Její nejoblíbenější předmět ve škole byl vždy anglický jazyk, ve kterém na úkor jiných předmětů vynikala. Psaní bylo jejím velkým koníčkem již během dospívání. Své krátké příběhy, jejichž tématem byla většinou láska a vztahy, zaznamenávala do sešitů a následně je poskytovala k četbě svým spolužákům.

Po narození dcer začala vymýšlet dětské příběhy, které byly zprvu určeny pouze jejím dětem. Později si však Sheily Norton všiml *The Brownie magazine*, kde byly některé z těchto příběhů vydány. Její spisovatelská kariéra pokračovala v magazínu *Today's Guide*. V roce 1990 obdržela první dvě ocenění v kategorii *short stories*, v soutěži pořádané magazínem *Writers' News*. Tato ocenění byla pro Sheilu Norton impulsem k rozhodnutí, aby se své spisovatelské kariéře začala věnovat naplno. V roce 2003 byla publikována její první novela, romantická komedie, s názvem *The Trouble with Ally*. Během následujících let vydala dalších sedm knih, některé pod pseudonymem Olivia Ryan.

Od roku 2011 vydala ve spolupráci s Amazonem knižní seriál o třech sestřích a dvě analogie povídek. Změna v její tvorbě přišla s vydáním děl *Yesterday* a *Ticket to Ride*, kde čerpá ze svých vzpomínek na šedesátá léta. Novela *Yesterday* získala ocenění *Guardian Legend Times Self Published Novel of the Month*, za listopad 2014. V další novele *A Grand Thing* se zabývá především rodinnými vztahy.

Současně se Sheila Norton orientuje především na příběhy se zvířecí tematikou. Jedná se o knihy *The Pets at Primrose Cottage*, *The Petshop at Pennycombe Bay* a příběhy vyprávěné z pohledu kočičích hrdinů, *Oliver the Cat Who Saved Christmas* a *Charlie the Kitten who Saved Life*, jejichž analýze se bude tato bakalářská práce věnovat v následující kapitole.³⁵

³⁴ FANTASTICFICTION (5.4.2020) *Antonia Barber*, dostupné z: <https://www.fantasticfiction.com/b/antonia-barber/>

³⁵ SHEILA NORTON (5.4.2020) *Sheila Norton author*. Dostupné z: <https://www.sheilanorton.com/about-me>

5. Analýza

Následující kapitola této práce obsahuje srovnávací analýzu vybraných děl zkoumaných autorek. Z důvodu lepšího porozumění kontextu analyzovaných situací a vztahů mezi postavami, obsahuje každá podkapitola stručný popis děje jednotlivých příběhů.

5.1 Holly Webb

5.1.1 Misty the Abandoned Kitten

V prvním analyzovaném díle s názvem *Misty the Abandoned Kitten* se setkáváme s dívkou jménem Amy, která, jako téměř každé dítě, touží vlastnit domácí zvíře, konkrétně kočku.

Příběh začíná v den jejích narozenin. Otec jí prozradí, že ji odpoledne čeká překvapení. Amy ihned začne doufat, že ono překvapení bude kotě, po kterém už tak dlouho touží, ale které jí rodiče nechtějí dovolit, neboť se domnívají, že je ještě příliš malá a nemá dostatek zodpovědnosti k tomu, aby se o zvíře dokázala postarat. Svěří se své nejlepší kamarádce Lily. Zklamání přichází ve chvíli, kdy rodiče slavnostně odhalí dům na stromě, který pro Amy přichystali. Přesto, že se jí dárek líbí, pociťuje zklamání.

Současně jsme seznámeni s další rodinou ze sousedství. Paní Jonesová vlastní černé kotě jménem Jet. Vzhledem ke svému zdravotnímu stavu je nucena se přestěhovat do domu své dcery Sarah, kde však kotě nenachází příliš přívětivý domov. Rodina vlastní dalšího kocoura jménem Charlie, který Jet začíná poněkud ztrpčovat život.

Situace je místy nastíněna i z pohledu samotného kotěte. Jsou zde popsány jeho pocity zmatku z toho, proč se náhle ocitlo v cizím domě, kde se stává opomíjenou součástí rodiny, a především terčem kocoura Charlieho, který je rozhodnutý své teritorium chránit. Velkým zlomem se stává situace, kdy kotě Jet spatří paní Jonesovou s Charliem v náručí. Kromě ztráty domova kotě pociťuje i smutek nad tím, že přišlo o svou nejmilovanější osobu-paní Jonesovou. Vzhledem k těmto událostem začne trávit čas převážně mimo dům.

V následující kapitole dochází k prvnímu setkání Amy a kotěte Jet, které se ocitá na jejich zahradě. Amy ke kotěti okamžitě pociťuje náklonost. Vydedukuje si, že kotě je

zřejmě opuštěné a nemá žádný domov, dává mu jméno Misty a začíná snít o tom, že se kotě vrátí a ona se o něj bude moci starat. Ke kontaktu Amy s kotětem dochází postupně stále častěji. Dívka o něj tajně pečuje a tráví s ním mnoho času ve svém domku na stromě. Následně však zjistí, že se kotě ztratilo svému původnímu majiteli. I přes svůj smutek se rozhodne Misty vrátit. Majitelka kotěte, paní Jonesová však poté usoudí, že Jet/Misty bude mít lepší život v domě Amy a její rodiny a rozhodne se dívce kotě věnovat.

5.1.2 Analýza

Příběh o ztraceném kotěti řeší několik důležitých morálních dilemat. Hlavní hrdinka Amy se v důsledku své touhy po kotěti dopouští provinění, která si však v závěru příběhu uvědomí a snaží se o jejich nápravu.

Dívka nejprve poruší zákaz svých rodičů, kteří jí nechtějí dovolit pořídit si vlastní kočku. Když kotě Jet přichází k nim do zahrady, Amy o něj začíná pečovat a ukrývá ho ve svém domě na stromě. Jde o zvláštní typ lhaní, kdy hrdinka tají, co prožívá, i když se jedná o pro ni zásadní situaci. Setkáváme se zde s zákazem a jeho následným porušením, což je podle Proppa východiskem mnoha tradičních pohádkových příběhů.³⁶

Amy dále zasahuje do života rodiny paní Jonesové, která své kotě hledá a doufá v jeho navrácení, neboť k němu pociťuje náklonnost. Amy se tak nevědomě dopouští odcizení kotěte. Čtenáři je sice objasněna skutečnost, že pro Jet/Misty je pobyt u Amy určitou záchranou, neboť ve svém předchozím domově kotě nebylo šťastné. To však dívka neví a kotěte se ujímá sice s dobrým úmyslem, primárně ji však k této pohnutce vede touha po naplnění vlastních tužeb.

Ve chvíli, kdy se Amy dozvídá, že Misty patří někomu jinému, stojí před rozhodnutím, zda kotě, které jí nepatří, vrátí původní majitelce. Zprvu to učinit odmítá, neboť ztráta vysněného kotěte je pro ni velice bolestivou záležitostí.

Po rozhovoru s maminkou však uznává, že je správné kotě do jeho původního domova vrátit. Když je kotě přivezeno zpět k paní Jonesové, dívka pociťuje i jisté

³⁶ PROPP, V.J., *Morfologie pohádky a jiné studie*, překlad Marcela Pittermannová, Hana Šmahelová, Miroslav Červenka, Nakladatelství H&H, 2008. ISBN 9788073190859, str. 32-33

výčitky svědomí, že ho tak dlouho ukrývala. „*Mum gave Amy a look, and Amy stared at the carpet, feeling miserable and guilty. Mrs Jones had hardly seen her because Amy had been tempting her away. She'd been so stupid! Mum had been right – she really had stolen some-one else's cat.*“³⁷

Podobné morální dilema, které řeší Amy, můžeme vidět i u paní Jonesové. Ta je sice šťastná, že se její kotě vrátilo zpět domů, zároveň však pozoruje, že útoky Charlieho neustávají a kotě nežije v domě spokojeným a klidným životem, jaký by si pro něj přála. „*Mrs Jones looked worriedly down at the kitten, still shaking on her lap. Maybe I was wrong to say you'd get along with Charlie... I suppose I was just so pleased to have you back. Poor little Jet. Whatever are we going to do with you two?*“³⁸

Poté, co Jet/Misty při první příležitosti z domu utíká a navrací se zpět k Amy, dochází paní Jonesová k uvědomění, že pro kotě nedokáže zajistit domov, ve kterém by bylo šťastné. Stejně jako Amy, se paní Jonesová dostává do vnitřního konfliktu, co je vlastně správným rozhodnutím. Obě postavy se nakonec rozhodují v zájmu spokojenosti kotěte. Paní Jonesová věnuje kotě dívce Amy, přestože jí jeho ztráta působí bolest.

³⁷ WEBB, Holly. (15.6.2020) *Misty the Abandoned Kitten*. Stripes Publishing, 2012, 88 s., ISBN 9781847152749. Dostupné z: <https://www.scribd.com/book/353184811/Misty-the-Abandoned-Kitten>, str. 71

³⁸ WEBB, Holly. (15.6.2020) *Misty the Abandoned Kitten*. Stripes Publishing, 2012, 88 s., ISBN 9781847152749. Dostupné z: <https://www.scribd.com/book/353184811/Misty-the-Abandoned-Kitten>, str. 118

5.1.3 Smudge the Stolen Cat

Druhé analyzované dílo s názvem *Smudge the Stolen Cat* vypráví příběh o rodině dívky Olivie, která si z kočičího útulku adoptuje šedivé kotě jménem Smudge. Kotě se v rodinném domě okamžitě zabydlí a stává se Olivii nejlepším přítelem. O pár dnů později přichází jejího bratra Bena navštívit nejlepší kamarád Rob. Ten by si velmi přál také mít doma své kotě, jeho rodiče mu však domácího mazlíčka nechtějí prozatím dovolit. Olivia se obává, aby Ben s Robem kotěti neublížili, neboť spolu ve škole neustále provádějí nejrůznější neplechy.

Po příchodu Roba si chlapci odcházejí hrát s kotětem do Benova pokoje. Když Rob zůstane na okamžik v pokoji sám, Smudge začne prozkoumávat jeho batoh, kde má uloženou svačinu ze školy. Když kotě vlez do batohu, Roba napadne, že by si ho mohl tajně odnést domů. Předstírá, že mu není dobře, a Smudge odváží. Když ho však nechá ve svém pokoji na chvíli bez dozoru, kotě uteče oknem a v okolí se ztratí. Olivia s Benem přicházejí na to, že Rob z jejich domu odnesl Smudge v batohu a kontaktují ho, aby jim kotě ihned vrátil. Nešťastný Rob však přiznává, že Smudge vrátit nemůže, neboť neví, kam kotě odešlo.

Druhý den vyráží Olivia, spolu s celou svou rodinou, Robem a kamarádkou Lucy kotě hledat. Po několika hodinách ho naleznou ve staré garáži poblíž Robova domu.

5.2.4 Analýza

V příběhu *Smudge the Stolen Cat* slouží postava kočky jako prostředek k pochopení nesprávného chování a jeho následků. Konkrétně se setkáváme s tématem krádeže. Postava Roba touží po svém vlastním domácím zvířeti do takové míry, že se odhodlává k činu odcizení kotěte, jež patří dívce Olivii a jejímu bratrovi Bobovi.

Roba však nelze považovat za čistě negativní postavu, přestože se dopouští jednání, které není správné a jehož následky zasáhnou do života jiné rodiny a bezprostředně ohrožují i samotné kotě. K odcizení Smudge ho dovádí touha po vlastním domácím zvířeti, kterou rodiče odmítají naplnit. Setkáváme se tak s podobnou tematikou, jako v předchozím díle, ovšem s tím rozdílem, že Rob odcizí svému kamarádovi kotě zcela vědomě. Svůj čin však Rob neplánuje, dochází k němu

spontánně poté, co najde kotě ve svém batohu. To v Robovi vzbuzuje pokušení si batoh odnést a předstírat, že o ukrytém kotěti neví. „*Ben's so lucky,*” *Rob murmured gently. “I wish I had a kitten like you. // Rob shook his head. “I can't believe you're asleep in my school bag.” He stared at Smudge thoughtfully and sighed. “I really could take you home...”*³⁹

Nakonec svému pokušení podléhá a kotě odnáší. Jeho touha po vlastní kočce je tak silná, že v tu chvíli nepřemýšlí nad ohrožením přátelství se svým nejlepším kamarádem Robem, ani nad dalšími následky jeho jednání.

Nesprávnost svého jednání si začíná uvědomovat poté, co zjistí, že kotě, které ve svém pokoji vysvobodil z batohu, uteklo oknem. Mezi tím je konfrontován oběma sourozenci, kteří zjišťují, že byl Smudge ukraden. Rob se ke svému činu přiznává a začíná pociťovat výčitky svědomí. Aktivně se s oběma sourozenci zapojuje do pátrání po kotěti, a nakonec je to právě on, komu se podaří kotě zaklíněné v nedaleké garáži najít a zachránit ho.

Rob poté opět vyjadřuje lítost nad vzniklou situací. „*But he wouldn't have run off and got stuck if I hadn't taken him first,* *Rob muttered. I'll never do anything that stupid again, I promise.*“⁴⁰ Mrzí ho, že svou nezodpovědností ohrozil život kotěte, a kromě omluvy dospěje i k rozhodnutí, že bude každý měsíc posílat část svého kapesného místnímu útulku pro kočky.

I přes prvotní zlost reaguje Olivie na Robova slova s pochopením a v závěru příběhu mu jeho čin odpouští. „*Olivia looked over at Rob. He only did it because he really wants a cat of his own,* *she murmured. // Now she had Smudge snuggled up and purring in her arms again, Olivia felt like she could forgive anything.*“⁴¹ Robova upřímná snaha o nápravu se dokonce dočká odměny v podobě rodičovského příslibu vlastního kotěte.

³⁹ WEBB, Holly (15.6.2020) *Smudge the Stolen Kitten*. Stripes Publishing, 2012, 78 s., ISBN 9781847152770. Dostupné z: <https://www.scribd.com/read/353196399/Smudge-the-Stolen-Kitten>, str. 36-37

⁴⁰ WEBB, Holly (15.6.2020) *Smudge the Stolen Kitten*. Stripes Publishing, 2012, 78 s., ISBN 9781847152770. Dostupné z: <https://www.scribd.com/read/353196399/Smudge-the-Stolen-Kitten>, str. 73

⁴¹ WEBB, Holly (15.6.2020) *Smudge the Stolen Kitten*. Stripes Publishing, 2012, 78 s., ISBN 9781847152770. Dostupné z: <https://www.scribd.com/read/353196399/Smudge-the-Stolen-Kitten>

5.1.4 The Frightened Kitten

V díle *The Frightend Kitten* se setkáváme s hlavní postavou Maddy, která se vyrovnává s tím, že se její nejlepší kamarádka Kate stěhuje z města, kde obě žijí. Kromě ztráty kamarádky však přichází také o oblíbeného kocoura Bena, kterého Kate vlastní. Rodiče se rozhodnou, že Maddy pořídí její vlastní kotě, aby jí odchod kamarádky a kocoura usnadnili.

Poté, co si kotě, které dostane jméno Biscuit, přivezou domů, jde vše, jak má. Až do chvíle, kdy se Biscuit vydá ven na zahradu, kde potkává dva zrzavé kocoury souseda Joshe. Ti na malé kotě zaútočí a vyděsí ho. Kromě toho se v noci vkrádají do domu malými kočičími dvířky, která do dveří naistaloval otec, a Biscuit ohrožují.

Kotě začíná být tak vyděšené, že odmítá chodit ven, a dokonce i v domě se ze strachu z kocourů ostražitě schovává. Maddy prosí svého souseda Joshe, aby nepouštěl své kocoury ven ve chvíli, kdy bude na zahradě Biscuit. Ten na její prosby však nedbá.

Vystrašené kotě nakonec vyběhne ven a jeden ze sousedových kocourů na něj opět zaútočí. Biscuit uteče a ztratí se. Celá rodina začíná po kotěti pátrat. Přidává se k nim i Josh a jeho rodiče. Po dlouhém hledání je Biscuit objevena a ač byla během svého útěku poraněna, brzy je zase zdravá a čilá.

5.1.5 Analýza

V příběhu o kotěti jménem Biscuit se setkáváme s problematikou identifikace s kolektivem a tématem mezilidské komunikace a vzájemného pochopení.

Do jisté míry dochází ke ztotožnění pocitů kotěte s prožíváním hlavní dětské postavy Maddy. Ta zažívá pocity nejistoty a strachu ze začlenění do kolektivu ve škole. Poté, co se její nejlepší kamarádka odstěhovala do jiného města, si Maddy začíná uvědomovat, že si s ostatními spolužáky příliš nerozumí a je pro ni velice těžké navázat s nimi přátelství. Škola se pro ni stává místem, kam začíná docházet s obavami a kde se necítí příjemně. Stejně tak kotě Biscuit ze strachu z ostatních koček, které se v okolí pohybují, přestává chodit ven a jen se ustrašeně schovává v domě.

Rodiče Maddy vyčítají přílišnou snahu kotě ochraňovat a přesvědčují ji, že nemůže kotě před vším uchránit tím, že ho ponechá zavřené. Naznačují, že i ona sama

by se měla pokusit odstranit své strachy z okolního světa. „*Her mum frowned, and glanced meaningfully at her dad. Maddy knew what that look meant. They thought she was fussing about Biscuit because of school. Because she was feeling nervous and worried too. Mum and Dad reckoned Maddy needed to toughen up a bit, and make some new friends.*“⁴²

Nalezení nových kamarádů se však Maddy příliš nedaří. Její odloučení od ostatních spolužáků ale není způsobeno tím, že by o přátelství s Maddy nejevili zájem. Její spolužačka Becky se dokonce o navázání přátelství s hlavní hrdinkou několikrát pokouší. Ta se však domnívá, že Becky ve skutečnosti o přátelství nestojí, neboť patří k nejoblíbenějším dívkám ve třídě, a tudíž nemá zapotřebí se s Maddy kamarádit.

„*But maybe I could ask Becky over? she thought for a sec-ond, and then crushed the idea firmly. Becky was far too popular to want to hang around with her.*“⁴³

Osamělost hlavní hrdinky je tedy spíše způsobena její nedůvěrou v samu sebe.

V závěru příběhu se prostředkem k vyřešení problému Maddy stává postava kočky Biscuit. K pátrání po kotěti se totiž přidává právě její spolužačka Becky. Maddy si tak uvědomuje, že ji Becky chce pomoci a o jejich přátelství skutečně jeví zájem. Pátrání po kotěti dívky sblíží a stávají se z nich kamarádky. Maddy tak opět získává pocit jistoty a její strach z nepřijetí ve třídním kolektivu mizí.

Hlavní hrdinka se na začátku příběhu setkává s nepochopením rodičů, kteří si plně neuvědomují, co dívka kvůli svému strachu z kolektivu prožívá. Stejně tak mají tendence zlehčovat strach kotěte Biscuit, což vede nakonec až k jeho ztrátě. „*Biscuit shot into the corner of the kitchen, trying to hide. She was so frightened that she weed all over the floor. “Oh, no! Biscuit!” Maddy’s mum said crossly, as she got back and saw the mess...She flapped the cloth at Biscuit grumpily. Biscuit was so jittery that the flash of the white cloth scared her, and she shot out of the cat flap to get away from it.*

⁴² WEBB, Holly (15.6.2020) *The Frightened Kitten* Stripes Publishing, 2012, 94 s., ISBN 9781847153326. Dostupné z: <https://www.scribd.com/read/353196399/Smudge-the-Stolen-Kitten>, str. 56

⁴³ WEBB, Holly (15.6.2020) *The Frightened Kitten* Stripes Publishing, 2012, 94 s., ISBN 9781847153326. Dostupné z: <https://www.scribd.com/read/353196399/Smudge-the-Stolen-Kitten>, str. 56

*Maddy's mum had gone to fetch the mop, and she didn't notice that the kitten had gone.*⁴⁴

K vzájemnému pochopení Maddy a rodičů opět dochází až poté, co se kotě dostává do ohrožující situace. Rodiče si uvědomují chyby ve svém jednání a snaží se o nápravu. K pochopení a zlepšení komunikace dochází i u souseda Joshe, který zprvu odmítal snahy o vyřešení problému s jeho kocoury. Poté, co vidí následky svého jednání, uznává, že je potřeba nalezení společného kompromisu, je ochoten s Maddy a jejími rodiči komunikovat a souhlasí s navrženými opatřeními, která zajistí kotěti klidný pobyt na vlastní zahradě. Biscuit tak, stejně jako Maddy, získává pocit jistoty a zbavuje se svého strachu, neboť ví, že mu od kocourů již žádné nebezpečí nehrozí.

⁴⁴ WEBB, Holly (15.6.2020) *The Frightened Kitten*. Stripes Publishing, 2012, 94 s., ISBN 9781847153326. Dostupné z: <https://www.scribd.com/read/353196399/Smudge-the-Stolen-Kitten>, str. 61

5.2 Sheila Norton

5.2.1 Oliver the Cat Who Saved Christmas

Příběh je vyprávěn samotným hlavním hrdinou, kocourem Oliverem. Děj se odehrává na britském venkově, kde kocour Oliver žije spokojeným životem v místním hostinci s mužem jménem George. Jednoho večera však hostinec zachvátí požár. Díky Oliverovi se sice podaří George zachránit, hostinec je však zcela zničen. Během incidentu se kocour poleká, uteče a ztratí se v lese. Následně se pokouší vrátit zpět do vesnice, do cesty se mu však postaví liška. Oliver se před ní ukryje na strom, kde na dlouhou dobu uvízne, neboť liška je velmi vytrvalá a čeká na Olivera pod stromem.

Lesem v tu chvíli prochází muž jménem Daniel, který kocoura zachrání a vezme ho do svého domu, kde žije s přítelkyní Nicky. Ti přemýšlejí, co s Oliverem udělají, neboť jejich finanční situace není nejlepší a další výdaj za péči o Olivera je pro ně nepřijatelný. Kocoura se nakonec ujmou sousedé Martin a jeho žena Sarah, kteří poznají, že se jedná o Georgova kocoura z hostince. Dozvídáme se, že George byl nucen se na nějaký čas, než se podaří opravit hostinec, přestěhovat k sestře do Londýna a z tohoto důvodu se o Olivera nemůže postarat. Oliver tak prozatím zůstává u Martina, Sarah a jejich dvou dcer – Grace a Rose.

Požár hostince nekomplikoval život pouze Georgovi a Oliverovi, ale doslova celé vesnici, neboť sloužil jako kulturní centrum a místo společného setkávání. V budově byl totiž velký sál, kde se scházeli místní obyvatelé. Navíc se blíží Vánoce a je tak v ohrožení i oblíbený vánoční večírek, který společně sousedé pořádají. Ve vesnici panuje poněkud ponurá atmosféra. Lidé jsou smutní a zklamaní, že letošní Vánoce nebudou takové, jaké si je představovali. Kocour Oliver pozoruje, jak se jeho lidští přátelé trápí, ať v souvislosti s událostmi spojenými s požárem hostince, či jinými osobními problémy, které je provázejí, a rozhodne se lidem pomoci. Nejen, že se Oliverovi nakonec podaří zachránit Vánoce, jak už napovídá sám název knihy, ale lze říci, že se mu podaří zachránit celou vesnici.

5.2.2 Analýza

V obou analyzovaných příbězích Sheily Norton se kočičí hrdina objevuje ve funkci vypravěče. V první knize *Oliver the Cat Who Saved Christmas*, vystupuje jako hlavní hrdina zrzavý kocour, který vypráví příběh, odehrávající se v určitém období jeho života. Během vyprávění dochází k interakci mezi vypravěčem a čtenářem. Příběh je sice adresován kotěti, které postupem času dostává jméno Charlie, avšak díky prostředkům, které jsou spisovatelkou použity, čtenář nabývá dojmu, že je celý příběh určen právě jemu. Dává mu možnost ztotožnění se s kotětem a prožití celého vyprávění z jiné perspektivy.

5.2.2.1 Kocour Oliver-průvodce životními tématy

Hlavní hrdina a vypravěč prvního analyzovaného díla, Oliver, je dospělý kocour, který během svého života zažil mnoho pozitivních i negativních situací. Své zkušenosti se snaží předat i čtenáři a sám se pasuje role životního učitele. Nepatří však k typu vševědoucího vypravěče, jehož jediným úkolem je na dětského čtenáře působit striktně didakticky a neustále ho jen poučovat. Na všechny situace nahlíží z kočičí perspektivy, což vede mnohdy k velice komickým situacím a čtenář má možnost přijmout i poměrně vážná témata s určitou lehkostí.

Lze říci, že se stává laskavým průvodcem nejrůznějšími životními tématy a problémy světa dospělých, které jsou jím analyzovány a vysvětlovány takovým způsobem, aby dětský čtenář alespoň z části dokázal porozumět chování a jednání dospělých jedinců, které pro dítě může být mnohokrát nepochopitelné.

Mnoho životních situací lidských postav se určitým způsobem tematicky prolíná s osudy zvířecích hrdinů. Dochází k tomu například u tématu těhotenství. Nicky oznamuje Danielovi, že neočekávaně otěhotněla. Jejich finanční situace však není příznivá a nastávající rodiče si uvědomují, že příchod dítěte ji ještě podstatně ztíží. Souběžně s tím pozorujeme příběh Oliverova kamaráda Tabbyho, jehož kočičí přítelkyně Suki zjišťuje, že také očekává potomky. Ani v případě kočičích rodičů nedochází k pozitivní reakci na vzniklou situaci. Stejně jako u Nicky a Daniela se u kocoura Tabbyho a kočky Suki projevují určité obavy. Kocour Oliver se obrací na

dětského čtenáře a snaží se mu vysvětlit, co ostatní postavy během této nové situace zažívají a jaké jsou jejich pocity.

V příběhu se několikrát setkáváme s tématem opuštění či smrti někoho blízkého. Nejen, že tato témata provázejí několik postav knihy, ale také samotného kocoura Olivera. Jeho vyprávění prolínají vzpomínky na dětství, které pro něj bylo velmi traumatizující. Již od začátku příběhu naznačuje čtenáři, že okolnosti jeho příchodu na svět a následující období života nebyly příliš pozitivní a vzpomínka na tuto dobu je pro Olivera stále do značné míry bolestná. Až téměř v polovině příběhu se kocour odhodlá s touto zkušeností svěřit.

*„I suppose it's about time I told you what happened to me. You have to understand, I don't find it easy to talk about. But perhaps it'll be good for you to realise that not all little kittens have a nice start in life, like you have, with a kind family and plenty to eat...”*⁴⁵ obrací se na čtenáře. Vypráví, jak žil s maminkou a svými sourozenci v jakési stodole, kam jednoho dne přišel člověk, kterého přítomnost kočičí rodiny rozrušila a rozhodl se je násilným způsobem vyhnat. Ač se je jejich kočičí máma snažila bránit, proti člověku byla bezmocná a po tom, co ona sama byla člověkem fyzicky napadena, jí nezbylo nic jiného než svá kořata opustit. Po útěku matky jsou kořata vhozena do pytle a ponechána svému osudu uprostřed pole. Všichni Oliverovi sourozenci následkem tohoto jednání umírají. Kocour tak přichází o celou svou rodinu.

Tato část patří bezesporu k nejemotivnějším okamžikům celé knihy. Oliver se snaží čtenáři celý příběh sdělit citlivě, v průběhu vyprávění se na čtenáře několikrát obrací a snaží se mu vysvětlit, že to, co se mu přihodilo, je smutné, ale že je třeba i k takovýmto situacím přistoupit v určitém slova smyslu pozitivním způsobem. Jedná se i o výzvu vůči čtenáři, aby si uvědomil, jak je důležité být vnímavý a citlivý vůči všudypřítomnému násilí, které se týká zvířat i lidí.

⁴⁵ Sheila Norton. *Oliver the Cat Who Saved Christmas* (Kindle Locations 834-835). St. Martin's Press. Kindle Edition. 2016, ISBN 9781250108487

5.2.2.2 Kocour Oliver-léčitel

S tématem smrti se potýká i rodina Sarah a Martina. Jejich dvě dcery Grace a Rose přišly o svého kocoura, který vběhl do silnice a nepřežil střetnutí s autem. Grace se kocoura snažila zachránit a při tom utrpěla několik zranění. Vyrovňuje se tak nejen s pocitem smutku ze ztráty milovaného kocoura, ale také s traumatem, že se jí ho nepodařilo zachránit a ohrozila i sebe. Oliverovi se po příchodu do jejich domu nejprve vyhýbá a má strach si s ním vytvořit citový vztah. Oliver však chápe, jak se Grace cítí, a rozhodne se, že se jí pokusí milovaného kocoura alespoň z části nahradit. Je odhodlaný udělat vše pro to, aby se mu Grace podařilo rozveselit.

Podobný úkol na sebe přejímá i v případě dívky Caroline, která žije se svým otcem v odlehlém domě na kraji vesnice. Postupně se dozvídáme, že Caroline přišla před několika lety o svou maminku. Smrt matky však není jedinou bolestí, se kterou se musí vyrovnávat. Ona sama prodělala leukémií a nyní je v procesu rekonvalescence.

Vzhledem k citlivosti jejího imunitního systému po prodělané léčbě musí zůstat doma. Je zcela odtržena od svých vrstevníků. Většinu času tráví pouze se svou ošetřovatelkou Laurou, která se o ni stará během nepřítomnosti Carolinina otce, který pracuje ve vzdáleném Londýně, kde tráví značnou část týdne. Caroline je sice v bezpečí po fyzické stránce, po psychické stránce ji však sociální izolace neprospívá. (Je smutná, apatická, odmítá jíst apod.) Vše se ovšem změní ve chvíli, kdy se u ní objeví Oliver. Laura zprvu odmítá pustit Olivera do domu, protože si je vědoma toho, že Carolinin otec by s tím zásadně nesouhlasil. Jeho strach o dceru je tak velký, že se jí snaží neustále chránit před všemi a před vším. Laura však nakonec podlehne Carolininým prosbám a kocoura do domu vpustí.

Oliver zaslechne Lauru, jak hovoří se svým kamarádem Harrym o tom, že Oliverovy návštěvy mají na Caroline velmi pozitivní vliv. Od této chvíle začne navštěvovat Caroline každý den. I přes varování svého kočičího přítele Tabbyho, že do domu ke Caroline by rozhodně chodit neměl. Oliver však na Tabbyho varování nedbá. Neustále má na paměti, co Laura řekla o jeho vlivu na Carolinin zdravotní stav a cítí jako své poslání jí pomáhat.

Během příběhu kocour Oliver často vypráví o svých životních zážitcích, které se odehrály před požárem hostince. Díky tomu se dozvídáme, že i pro samotného George

plnil Oliver jistou léčitelskou funkci. „*But from our first day together, when he sat me carefully on his lap and told me how his own female had died and left him all alone in the world, and that he'd gone to the Cats' Protection home to find himself someone to keep him company, I knew that what he said was right. We were best mates, destined to spend our lives together and look after each other.*“⁴⁶

5.2.2.3 Kocour Oliver-harmonizační prvek vztahů

Ať už je to jeho záměrem, či k tomu dojde zcela nevědomě, stává se kocour Oliver jakýmsi sblížovacím prvkem mezi ostatními postavami. Už jen tím, že přichází do života Nicky a Daniela, výrazně ovlivní jejich vztahy se sousedy Sarah a Martinem. Společná péče o Olivera obě rodiny spojí. Nicky tak v Sarah konečně nalézá někoho, s kým si může popovídat a sdílet svůj život. S příchodem do vesnice se totiž cítí poměrně osamělá, jelikož se s nikým příliš dobře nezná. Podobným způsobem pak Oliver pomáhá i ostatním obyvatelům vesnice. „*Because of Ollie, it seems lots of people in the village are getting together now. Only this afternoon I heard one of the young mums, Hayley, saying some of the mother-and-baby group have started meeting in each other's houses now. She seemed convinced Ollie had introduced her to two of the other ladies.*“⁴⁷

Svou pouhou přítomností zasáhne Oliver do života i dvěma starším lidem, Barbaře Griggsové a Stanu Middletonovi. Po tom, co se kocour jednoho dne vypraví na zahradu osamělé a nevlídné paní Griggsové a ta se ho nevybíravým způsobem snaží vyhodit, zasahuje do situace pan Middleton, který se Olivera zastane. Tato malá výměna názorů, která mezi nimi kvůli Oliverovi proběhne, je paradoxně sblíží natolik, že se stanou přátelé. V závěru knihy se dokonce rozhodnou uzavřít sňatek.

Lásku přináší i do života ošetřovatelky Laury a Carolinina otce. Poté, co Julian zjistí, že Laura pouští Olivera do domu, dochází mezi nimi ke konfliktu. Carolinin otec dokonce Lauře pohrozí výpovědí. Po hádce Oliver zaslechne Lauru, jak pláče ve stodole a ta se mu svěří se svými city k Julianovi.

⁴⁶ Sheila Norton. *Oliver the Cat Who Saved Christmas* (Kindle Locations 945-947). St. Martin's Press. Kindle Edition. 2016, ISBN 9781250108487

⁴⁷ Sheila Norton. *Oliver the Cat Who Saved Christmas* (Kindle Locations 1065-1067). St. Martin's Press. Kindle Edition. 2016, ISBN 9781250108487

Poté Oliver zjišťuje, že i Julian je zamilovaný do Laury. Snaží se jí napsat omluvný dopis, ale nakonec ho zmačká a zahodí. Oliver se pochopitelně vkládá do situace a zmačkaný papír dopraví k Lauře. Ta si zprvu myslí, že si Oliver jen hraje a zmačkaného vzkazu si nevšímá. Nakonec konečně pochopí, o co se Oliver celou dobu snaží, a vzkaz si přečte. Laura se poté dokáže Julianovi, pod vlivem získané jistoty o jeho citech, postavit a ovlivnit jeho postoj nejen ke Caroline, ale i k ostatním lidem ve vesnici.

Julian je považován za nepřítel přátelského souseda, který se nezapojuje do společenského dění ve vesnici a v podstatě mezi ním a místními obyvateli nedochází k žádnému kontaktu. Díky Oliverovi, který jeho dům začne navštěvovat a který svými záchrannými tendencemi přivede do domu i Daniela s Nicky a Grace s Rose, nachází Julian u místních obyvatel pochopení a následně i přátelství. Jeho obavy o dceru již nejsou tak urputné a dovoluje jí zapojit se do společenského života. V závěru příběhu dochází díky Oliverovi také ke zlomu ve vztahu Juliana k Lauře, ze kterých se v závěru příběhu stává milostný pár.

5.2.2.4 Kocour Oliver-zachránce

Kocour Oliver se stává zachránce již na počátku příběhu. Díky jeho pohotové reakci během náhlého požáru hostince, který propuká uprostřed noci, zachrání život svému příteli Georgovi. Přestože se ocitá ve stresové situaci a, jak sám přiznává, má velký strach, jeho lojalita a láska k Georgovi mu nedovolí z domu bezmyšlenkovitě utéci. Povede se mu George probudit a ten se tak může z hořícího hostince dostat včas do bezpečí.

„So I darted straight in and jumped on him, pawing at his face to wake him up. I was trying my best to meow loudly in his ear at the same time, and despite all the coughs and splutters, it seemed to do the trick because he sat up in bed, gasping in surprise.“⁴⁸

Až ve chvíli, kdy si je Oliver zcela jist tím, že je George z hořícího domu vyproštěn, pod náporom vzniklého chaosu utíká.

⁴⁸ Sheila Norton. *Oliver the Cat Who Saved Christmas* (Kindle Locations 39-40). St. Martin's Press. Kindle Edition. 2016, ISBN 9781250108487.

„Well, I knew I should have stayed to make sure George was all right, but my cat instinct told me I needed to get out of there as fast as I could. It wasn't my proudest moment, deserting my human and my home. But I'm afraid I scarpered.“⁴⁹

V nepříjemné situaci zachraňuje kocour Oliver i dcery Sarah a Martina – Grace a Rose. Ty se dostávají do konfliktu se svým spolužákem Michaellem Pottsem. Během náhodného setkání na ulici si Michael všimá, že sestry doprovází kocour Oliver a nevhodným způsobem komentuje nešťastnou událost, při níž Rose přišla o svého kocoura. *„Has your sister got another cat? he called out to Grace. Is she going to kill that one too?“⁵⁰*

Na to kocour Oliver zareaguje ve snaze uchránit Rose před útokem Michaela. *„I don't know why he thought it was funny, but it certainly wasn't. I was so furious to think that it might start Rose crying again, I didn't even stop to consider the fact that he was a strange male. I ran straight up to him, hissing and spitting with anger, my fur up on end, my ears flat to my head and my tail huge with threat. I had my claws out and would have jumped up his legs and scratched him if Sarah hadn't come running after me.“⁵¹*

Do role záchránce se Oliver dostává i v případě Nicky a Daniela. Rozhodne se jim pomoci v jejich nestabilní finanční situaci, kvůli které začíná být mladý pár velice nešťastný. Nicky musí dojíždět za prací do vzdáleného Londýna a tyto cesty se stávají velmi nákladnou záležitostí. S očekávaným příchodem potomka si Nicky i Daniel uvědomují, že v následujících měsících bude tato práce neslučitelná s novými rodičovskými povinnostmi. Kocour Oliver se náhodou během svých toulek dozvídá od lidí z vesnice o možné pracovní nabídce pro Nicky, která by mladému páru pomohla celou situaci vyřešit. Ihned se angažuje, aby se o této nabídce dozvěděli, a vyláká Daniela k vývěsní tabuli, kde je vyvěšen inzerát.

⁴⁹ Sheila Norton. Oliver the Cat Who Saved Christmas (Kindle Locations 58-60). St. Martin's Press. Kindle Edition. 2016, ISBN 9781250108487

⁵⁰ Sheila Norton. Oliver the Cat Who Saved Christmas (Kindle Location 373). St. Martin's Press. Kindle Edition.. 2016, ISBN 9781250108487

⁵¹ Sheila Norton. Oliver the Cat Who Saved Christmas (Kindle Locations 374-377). St. Martin's Press. Kindle Edition. 2016, ISBN 9781250108487

Stejně tak se mu podaří pomoci Danielovi k tomu, aby mohl vykonávat povolání, které si celý život přál: automechanika. Díky novým známostem z vesnice začíná Daniel dostávat příležitosti k tomu, aby se touto prací mohl živit. Sám však nemá dostatečné vybavení, aby mohl provádět složitější opravy. Pořízení nového náradí je pro něj vzhledem k finanční situaci nemožné, a proto se smiřuje s tím, že vysněnou práci bude muset odmítnout. Stejně jako v případě Nicky však Oliver celou situací vyřeší a dovede Daniela k ženě, která potřebné vybavení vlastní a Danielovi ho daruje.

Kromě toho se Oliver rozhodne postarat i o potomky svého přítele Tabbyho. Má starost o to, aby se dostali do milující rodiny a nepotkalo je během jejich dětství podobné trauma, jako jeho samotného. I tento Oliverův plán dopadá úspěšně, všechna narozená koťata se mu podaří umístit do rodin svých lidských přátel, u kterých má jistotu, že zajistí koťatům šťastný život.

Veškerým svým jednáním a snahami pomoci lidem, skutečně, jak napovídá titul knihy, zachrání radostnou atmosféru Vánoc. V průběhu vyprávění úmyslně i neúmyslně ovlivňuje osudy lidí a přináší do jejich životů klid, lásku a harmonii. Všechny tyto aspekty jeho jednání vedou v závěru knihy k vyřešení problému, týkajícího se stěžejní události: vánočního večírku. Postupně se díky Oliverovi všichni lidé ve vesnici semknou, podaří se jim tento večírek uspořádat a vzájemně se spřátelit.

5.2.3 Charlie the Kitten Who Saved a Life

Druhé analyzované dílo, *Charlie the Cat Who Saved a Life*, je volným pokračováním knihy předchozí. Setkáváme se s již známými postavami a jejich novými životními příběhy. Rodina Laury, Juliana a Caroline se rozrůstá o nového člena, dceru Jessicu. Nicky s Danielem již vychovávají svého syna, jehož narození očekávali v předchozím díle. Harmonie, utvořená v závěru příběhu o Oliverovi, se vytrácí a postavy přicházejí s novými problémy a dostávají se do nových, obtížných situací. V pozici vypravěče se objevuje kotě Charlie, kterému v předchozím díle vyprávěl svůj příběh kocour Oliver. I v tomto případě je užito obdobných prostředků, díky kterým dochází k užšímu spojení mezi vypravěčem a čtenářem, což dává čtenáři prostor nahlížet na celé dění z perspektivy malého kotěte.

Příběh začíná v období před letními prázdninami. Julian přichází s návrhem, že s rodinou odjedou na celé léto na dovolenou do přímořského městečka Mudditon. Ač zbytek rodiny zprvu není nadšený, nakonec se do Mudditonu vydají. Rozhodnou se s sebou vzít i kotě Charlieho, neboť ho nechtějí přes celé léto nechávat v útulku. Charlie je ovšem po celou dobu zavřený v domě, kde rodina během dovolené pobývá, protože mají strach, aby kotě neuteklo a neztratilo se v neznámém městě.

Mezi členy rodiny panuje napjatá atmosféra, která vyústí v krizi, kdy se Caroline rozhodne utéct z domu. Na nebezpečnou cestu se vypraví se svou kamarádkou Grace, která ji přijela navštívit. Mají v plánu odejít ke Graceině praradě, která bydlí v jednom z okolních městeček. Během nočního útěku se kvůli jejich nepozornosti dostane ven i kotě Charlie, které se rozhodne jít s nimi. Ani jedna však lokalitu příliš neznají, a tak se během cesty ztratí. Přenocují v opuštěném malém domku na pláži, kde je Caroline druhý den ráno napadena rackem a vážně si poraní hlavu. Kotě Charlie přivolá zraněné dívce pomoc. Když ji však odveze sanitka, zůstává kotě samo, opuštěno na neznámém místě.

Po několika týdnech se Charliemu podaří navrátit zpět domů. Pomáhají mu při tom místní zdivočelé kočky, s kterými se kotěti podaří spřátelit.

5.2.3.1 Kotě Charlie-zachránce

Kocour Oliver i kotě Charlie mají jednu výraznou společnou vlastnost. Oba kocouři jsou chvílemi až posedlí zachraňováním svých lidských přátel. Jakmile zaznamenají, že je někdo z obyvatel vesnice v nouzi, přispěchají na pomoc a mnohdy neváhají riskovat svůj život, aby dokázali člověku pomoci.

Když Charlie zjistí, že se Caroline s kamarádkou Grace chystají utéct, snaží se jim v tomto rozhodnutí zabránit. Ve chvíli, kdy obě dívky dům opouštějí, se pokouší probudit a varovat Carolininu nevlastní matku Lauru, ovšem neúspěšně. Pociťuje vůči dívkám, které nazývá „lidskými koťaty“, zodpovědnost a považuje za svou povinnost je chránit, i na úkor svého pohodlného kočičího života. Proto se Charlie rozhodne vydat na nebezpečnou noční cestu spolu s dívkami, aby na ně mohl dohlížet a v případě nouze jim pomoci.

„It was no good. I'd never thought of myself as a scaredy-cat, and this was no time to start becoming one. I'd promised myself to do all I could to rescue those two human kittens, hadn't I? So with my little heart pounding in my chest, I set off to follow them into the unknown.“⁵²

Charlie dívky tajně následuje celou noc. Caroline a Grace si však v polovině noci uvědomí, že se pravděpodobně ztratily, a rozhodnou se do rána přenocovat v opuštěné chatce na pláži. Přestože má Charlie obrovský strach z moře, rozhodne se po krátkém zaváhání dostát své povinnosti dívky ochránit.

„I have to be honest here. For a minute – just a minute, you understand – I was too scared to follow them. I stood at the top of that slope, looking down at the sea, my tail swishing back and forth for all it was worth. The sea was so big, and I was just one little cat, not much older than little Timmy Kitten over there behind the dustbin. What chance would I have, if it came after me? Then I thought about those two children, all alone in the dark, talking about going to sleep down there.“⁵³

⁵² Sheila Norton. Charlie the Kitten Who Saved a Life (Kindle Locations 921-923). Ebury Publishing. Kindle Edition. 2017. ISBN 9781785034190

⁵³ Sheila Norton. Charlie the Kitten Who Saved a Life (Kindle Locations 986-989). Ebury Publishing. Kindle Edition. 2017. ISBN 9781785034190

Vesnice se potýká s problémem, způsobeným racky, kteří napadají obyvatele a turisty, a snaží se ukořistit jejich potravu. Ke střetu s racky dochází i v případě Caroline a Grace. Dívky jsou racky napadeny a Caroline během zápasu zakopne a rozbije si hlavu o kámen. Kotě Charlie se snaží zpozvdálí racky odehnat, ovšem marně. Přiznává, že sám hejno racků přemoci nemůže. Snaží se alespoň přivolat pomoc pro Caroline, která zprvu odmítá zavolat záchrannou službu, především z obavy, jak na jejich útěk budou reagovat rodiče. Charlie má však o ni strach, a proto běží do nejbližšího stánku s občerstvením, kde se mu podaří najít někoho, kdo by Caroline mohl pomoci.

*„I knew I had to do something now, or I'd definitely have to consider myself a champion scaredy-cat for the rest of my nine lives. And there was only one option. I belted back along the pathway to the little café where they'd bought the sandwiches. The woman was inside now – I could hear her talking to the boy, and laughing. 'Quick!' I meowed at them in Cat from the doorway. 'I need your help! It's an emergency!'“*⁵⁴

V závěru příběhu se dozvídáme, že bez rychlé přivolané lékařské pomoci by následky zranění mohly být pro Caroline velmi vážné. Kotě Charlie jí tak svým pohotovým zásahem skutečně zachraňuje život.

Poté, co jsou dívky odvezeny do nemocnice, však Charlie zůstává sám opuštěný na neznámém místě, daleko od domu, kde se svou rodinou trávil dovolenou. I přes jeho velkou snahu se mu nedaří najít cestu zpět. Během noci je navíc napaden místními divokými kocoury, kteří brání své teritorium. Díky jeho odvaze se mu však nakonec podaří získat jejich přízeň. I pro ně se stává v určitém smyslu zachráncem. Kotě Charlie totiž rozumí lidské řeči. Divoké kočky tuto schopnost nemají, neboť nevyrostají s lidmi, ale v kočičích skupinách na ulici. Kotě Charlie zaslechne, že se lidé chtějí těchto koček zbavit, neboť dělají ve městě nepořádek, kradou rybářům ryby a podobně. Divoké kočky nemají tušení, co na ně lidé chystají – chtějí je otrávit.

Charlie vyslechne rozhovor dvou lidí, kteří diskutují o tom, že pokud by kočky dokázaly vesnici zbavit agresivních racků, zřejmě by je lidé vzali na milost. Tyto informace sdělí svým novým přátelům, kteří se rozhodnou, že se pokusí racky zastrašit a zachránit si život. Boj divokých koček s racky začíná být úspěšný a lidé si jejich

⁵⁴ Sheila Norton. Charlie the Kitten Who Saved a Life (Kindle Locations 1087-1090). Ebury Publishing. Kindle Edition. 2017. ISBN 9781785034190

prospěšnosti začínají skutečně všimnat. Nejen, že již netouží po tom, aby kočky zmizely z jejich města, ale dokonce jim sami začínají pomáhat, poskytovat potravu a starat se o ně.

I kotě Charlie opět prokáže svou statečnost tím, že zachrání starou ženu, která je rackem napadena. „*Overcome with fury at seagulls in general, I didn't even stop to consider whether the rest of the gang was behind me, or whether in fact they'd even noticed the poor old human's desperate situation at all. I just charged forward, hissing and spitting for all I was worth.*“⁵⁵ Díky tomuto statečnému činu, který náhodní kolemjdoucí natočí a vloží na internet, se z Charlieho stává v Mudditonu legenda. Jeho popularita mu zajistí záchranu a kotě se dostává zpět ke svým lidem: Julianovi, Lauře a Caroline.

5.2.3.2 Kotě Charlie – harmonizační prvek vztahů

Po návratu Charlieho se vrací do rodiny opět harmonie. Dochází ke zlepšení vztahů mezi Caroline a jejím otcem, i nevlastní matkou Laurou. Společná péče o kotě, které během svého pobytu v Mudditonu přišlo k mnoha zraněním, přivede všechny členy rodiny k vzájemnému respektu a zlepšení komunikace.

V příběhu se opět setkáváme také s kocourem Oliverem, který přichází za Charliem s obavou o vztah Daniela a Nicky. Během doby, co byl Charlie pryč, si Oliver všiml, že Daniel tráví celé večery v jeho domově – hostinci u George. Nicky zůstává doma s jejich synem a Oliver vidí, že je nešťastná. Poprosí Charlieho, zda by mu nepomohl tuto situaci vyřešit a pomoci Nicky a Danielovi k tomu, aby k sobě opět našli cestu.

Jednoho večera navštíví Daniela v hostinci a snaží se ho přesvědčit, aby se vydal domů za Nicky. O tu se totiž začal ucházet jejich soused Kevin a kocour Oliver se obává, aby kvůli tomu její manželství s Danielem neskončilo. „*It's bad, Charlie, very bad. Worse than I thought. They're on the verge of mating, I'm afraid. It's the same as*

⁵⁵ Sheila Norton. *Charlie the Kitten Who Saved a Life* (Kindle Locations 1717-1719). Ebury Publishing. Kindle Edition. 2017. ISBN 9781785034190

*what happens with unneutered cats when they're getting randy.*⁵⁶ Daniel si naléhání obou kocourů všimne a následuje je. Po příchodu domů pochopí, co se děje. Pokusí se svého souseda, který se dvoří jeho ženě Nicky, napadnout. V tom mu však zabrání kotě Charlie. *„I wasn't going to wait to see what happened. Nicky was one of my favourite humans, and Daniel was making her upset, even more upset than she'd been with Kevin. I wasn't going to stand for it. I wasn't a timid little kitten anymore, I was a fighter, a rescuer, a cat who sorted things out and got things done. Just as Daniel was raising his paw to hit Kevin right in his furry face, I leapt up onto the sofa, threw myself at Daniel and clung to his jacket by my claws, yowling in his ear. 'Stop it, for the love of catnip!' I shouted. 'No fighting! Nicky doesn't like it.'*⁵⁷

Charliemu se podaří svým zákrokem Daniela uklidnit a zabránit tomu, aby Kevina napadl. Manželský pár si po tomto incidentu společně promluví a vyjasní si potřebné otázky ohledně svého soužití. Oba kocouři tak opět přinášejí zpět harmonii i do vztahu Daniela a Nicky.

5.2.3.3 Kotě Charlie – průvodce životními tématy

Kromě záchrany lidí a usilovného snažení se o zlepšení jejich vztahů je kotě Charlie, podobně jako tomu bylo i v předchozím díle u kocoura Olivera, průvodcem některými životními tématy, s kterými se snaží svého čtenáře seznámit a objasnit mu jejich důvody. Některé z témat mohou být čtenáři velmi blízké a je pravděpodobné, že podobné situace může sám prožívat. Jiné může naopak pozorovat ve svém okolí, například jednání rodičů či jiných dospělých lidí apod. Kotě Charlie se tyto události snaží dětskému čtenáři vysvětlit a pomoci mu daným věcem porozumět.

V případě Caroline se jedná o témata dospívání a z toho plynoucích sporů s rodiči, žárlivosti na novorozenou sestru a pocitu osamocení, či strachu z možného návratu nemoci. Všechny tyto události vyústí až v Carolinin útěk. Kotě Charlie však

⁵⁶ Sheila Norton. *Charlie the Kitten Who Saved a Life* (Kindle Locations 2448-2449). Ebury Publishing. Kindle Edition. 2017. ISBN 9781785034190

⁵⁷ Sheila Norton. *Charlie the Kitten Who Saved a Life* (Kindle Locations 2513-2517). Ebury Publishing. Kindle Edition. 2017. ISBN 9781785034190

čtenáři v průběhu příběhu vysvětluje důvody, které dívku k útěku z domova vedly, zároveň se však snaží poukázat na všechny možné následky tohoto jednání.

V příběhu se setkáváme i s tématem rozdílnosti a pochopení druhých. Během období, kdy se kotě Charlie ztrácí v neznámém městě, potkává skupinu zdivočelých koček. Přesto, že se k Charliemu zprvu nechovají příliš hezky, Charlie popisuje, jak se nenechal jejich jednáním zastrašit. Díky dialogu, který s kočkami navázal, došlo k vzájemnému pochopení. Divoké kočky ho nakonec přijmou mezi sebe, přestože jejich životní styl, pohled na člověka i jejich názory jsou absolutně rozdílné. Charlie vysvětluje čtenáři, že jejich rozdílný způsob života je ovlivněn prostředím, kde kočky vyrůstaly.

Přestože divoké kočky příliš nerozumí jednání Charlieho, stejně jako jeho pohledu na lidi, které ony vnímají jako své nepřátele, dokáží jeho vnímání světa respektovat. Stejně tak Charlie, kterému připadá jejich životní zkušenost zprvu nepochopitelná, se nakonec dokáže do jejich způsobu života z velké části adaptovat a pociťuje vděčnost, že mu pomohly na ulici přežít, podělily se s ním o své zásoby jídla apod. Mezi divokými kočkami a Charliem postupně vzniká přátelství. Charlie dokonce přemítá nad tím, jak těžké bude nové přátele opustit. Láska k lidem však nakonec zvítězí a kotě se vrací domů.

5.3 Antonia Barber

5.3.1 The Mousehole Cat

V roce 1991 vydává autorka Antonia Barber knihu s názvem *The Mousehole Cat*. Příběh, který tato kniha popisuje, byl inspirován legendou o Tomovi Bawcockovi. Tom Bawcock byl rybářem západní vesnice Cornwall v Mousehole, kterému se podařilo během Vánoc zachránit celou vesnici, která se ocitla v nelehkém období. Kvůli nepříznivému počasí uvízly všechny rybářské lodě v přístavu a vyplutí na moře nebylo možné. Vzhledem k tomu, že rybářství patřilo k hlavnímu zdroji obživy, obyvatelům Cornwallu kvůli znemožněnému lovu pomalu začínaly docházet zásoby jídla a čelili hladovění.

Tom Bawcock se rozhodl, že se i přes nepřízeň počasí vydá na riskantní cestu a uloví pro obyvatele vesnice potřebnou potravu. Bawcock skutečně dokázal chytit dostatek ryb, aby nakrmil celou vesnici. Když se vrátil se svým úlovkem z rozbouřeného moře, byly všechny pochytané ryby zapečeny do jednoho obrovského koláče. Tato událost se stala známá jako Stargazy Pie. Příběh Toma Bawcocka se stal legendou. Každý rok si obyvatelé Mousehole připomínají jeho hrdinský čin a pořádají velkolepé oslavy, jejichž vrcholem je právě Stargazy Pie, který se konzumuje v místním hostinci na nábřeží a v okolních domech.⁵⁸

Jádro děje je identicky vylíčeno i v knize *The Mousehole Cat*. Příběh je zde však obohacen o kočičí hrdinku Mowzer a mnoho magických prvků. Stejně jako samotná legenda se příběh odehrává v přímořské vesnici jménem Mousehole, která se později začala nazývat podle kočičí hrdinky-Mowzer.

Ta žije spokojeným a klidným životem s rybářem Tomem v malém domku nedaleko moře. Jednoho dne však přichází velká zimní bouře (The Great Storm-Cat), která rybářům znemožní vyplout na moře a rybařit. Do vesnice přichází chudoba a hlad. Blíží se Vánoce a rybář Tom se rozhodne, že i přes nebezpečnou bouři na moře vypluje, pokusí se ulovit pár ryb, a zachránit tak od hladu nejen sebe a kočku Mowzer, ale také ostatní obyvatele vesnice.

Jakmile vyplouvá na moře, bouře se okamžitě probouzí a Tom se dostává do velmi nebezpečné situace. V tuto chvíli ho zachrání kočka Mowzer, která svým zpěvem a

⁵⁸ BBC (2.6.2020) *The story of Tom Bawcock*.

Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/local/cornwall/hi/people_and_places/history/newsid_8390000/8390344.stm

předem dokáže bouři v podobě kočky uklidnit. Díky Mowzer je tak vesnice zachráněna.

5.3.2 Analýza

5.3.2.1 The Great Storm-Cat

Na rozdíl od analyzovaných příběhů předchozích autorek je tento příběh protknut mnoha fantaskními prvky a metaforami. Nejvýraznější metaforou celého textu je samotná zimní bouře v podobě kočky, nazývaná *The Great Storm-Cat*. Náhle přichází do vesnice a lidé jsou proti ní bezmocní. Její síla nedovolí rybářům vyplout z přístavu na moře, jak je uvedeno v knize: „*the fishing boats sat safe as mice in their mousehole. But they could no get out.*”⁵⁹

Kočka se nám v tomto případě jeví jako jakýsi symbol něčeho vyššího, entity, která má ve svých rukách lidské osudy. Obyvatelé vesnice se stávají její obětí, stejně jako se myši stávají obětí kočičího lovu. „*For he was only a man, she thought, and men were like mice in the paws of the Great Storm-Cat*”⁶⁰

Kočka Mowzer navazuje s bouří v podobě kočky jistou formu dialogu. Komunikuje s ní prostřednictvím “zpěvu”, či kočičího předem. V tuto chvíli se bouře vždy na okamžik uklidní. Mezi Mowzer a bouří pozorujeme zvláštní spojení. Mowzer na ni nepohlíží jako na něco nebezpečného, co by v ní mělo vyvolávat strach. Naopak ji vnímá jako citlivou “bytosť” a objevuje, že v této entitě, která na první pohled působí silně a nepřemožitelně, se skrývá něco velmi křehkého.

„*As she listened to his wailing, Mowzer felt a sudden strange sadness for him. How lonely he must be, she thought, endlessly hunting the men-mice in the deeps of darkness,*

⁵⁹ BARBER, Antonia a Nicola BAYLEY. *The Mousehole Cat*. Londýn: Walker Books, 1990, 40 s. 1. ISBN 9780744523539., str. 9

⁶⁰ BARBER, Antonia a Nicola BAYLEY. *The Mousehole Cat*. Londýn: Walker Books, 1990, 40 s. 1. ISBN 9780744523539., str. 13

and never returning to the rosy glow of a red-hot range” // „...she lifted her head and sang like a siren, joining her call with the cry of the Great Storm-Cat.”⁶¹

Bouři tak nelze považovat za čistě negativní aspekt příběhu. V jejím působení můžeme pozorovat polaritu dobra a zla. Na jednu stranu vidíme děsivé a zlé monstrum, které nemilosrdně ničí okolní svět, zároveň pozorujeme, jak se z ní postupně stává klidné a harmonické zjevení, které v závěru dokonce pomáhá Tomovi a Mowzer dopravit se v bezpečí zpět na pevninu. Bouři lze interpretovat jako symbol přírodní síly, která člověku poskytuje zázemí a pomáhá mu k přežití, zároveň však dokáže být pro člověka ničivá. Stejně tak na ni můžeme nahlédnout z pohledu náboženského a chápat ji jako zástupce vyšší síly božské.

Vezmeme-li v úvahu roli kočky ve Starověkém Egyptě, kde byla vnímána jako tvor umožňující spojení mezi člověkem a Bohem, lze tuto symboliku aplikovat i na kočku Mowzer. Ona jediná dokáže kočičí bouři naslouchat, komunikovat s ní, ovlivnit její působení, a tak zajistit lidem harmonický život.

5.3.2.1 Mowzer

Běžně se v příbězích setkáváme s modelem, kdy je člověk vlastníkem domácího zvířete. Zde je však vše situace opačná: Je to kočka Mowzer, která je v pozici majitele člověka.

„Once there lived in the village a cat whose name was Mowzer. She had an old cottage with a window overlooking the harbour, an old rocking-chair with patchwork cushions and an old fisherman named Tom.”⁶² Kočka popisuje, jak si svého člověka vychovala, tak aby se o ni oddaně staral, dobře ji živil a poskytoval komfortní místo pro její žití. Ona ho za jeho péči odměňuje svou loajalitou a láskou. Pozorujeme, že Toma nevnímá jako sluhu, který má plnit její přání, ale jako někoho blízkého, jehož skutečně miluje. Vnímá jako svou povinnost člověka ochraňovat.

⁶¹ BARBER, Antonia a Nicola BAYLEY. *The Mousehole Cat*. Londýn: Walker Books, 1990, 40 s. 1. ISBN 9780744523539., str 17

⁶² BARBER, Antonia a Nicola BAYLEY. *The Mousehole Cat*. Londýn: Walker Books, 1990, 40 s. 1. ISBN 9780744523539., str. 1

„Tomorrow night, Mowzer, my handsome," he said, "we shall eat morgy-broth, baked hake, ling and launces, fairmaids, soused scad and star-gazy pie!" Then Mowzer purred as if she would burst to tell him that she loved him more than any of these things. ⁶³

Svou oddanost kočka dokazuje i ve chvíli, kdy se Tom rozhodne riskovat svůj vlastní život, aby zachránil životy lidí ve vesnici. Mowzer je odhodlána být mu oporou a vydat se na nebezpečnou cestu s ním.

Postavu kočky lze tedy v případě Mowzer charakterizovat jako lidského pomocníka a ochránce, který díky svým nadpřirozeným schopnostem přináší do života lidí zpět ztracenou harmonii. Ve své podstatě je doslova zachráncem jejich životů, protože bez její komunikační schopnosti, díky které se jí podaří velkou zimní bouři uklidnit, by lidé pravděpodobně nebyli schopni tento problém sami vyřešit. Nemožnost vyplout na moře a s tím spojený nedostatek potravy by se tak pro ně stal fatálním.

Kočka Mowzer tak splňuje kritérium funkce zvířete jako magického pomocníka a ochránce, kterou popisuje Propp ve studii *Morfologie pohádky*.⁶⁴ V tomto případě však kočka neplní pouze funkci vedlejší postavy, ale objevuje se v pozici hlavního hrdiny, stejně jako v předchozích příbězích kocouři Oliver a Charlie.

Mowzer disponuje velkou schopností empatie. Je velmi vnímavá vůči negativním emocím ostatních postav a dokáže na ně v případě rozrušení působit uklidňujícím dojmem: pomáhá jim získat psychickou stabilitu. S tímto jevem se setkáváme i ve skutečnosti, při tzv. felinoterapii, kdy je kočka využívána jako léčebný prostředek u pacientů s psychickými problémy.

⁶³ BARBER, Antonia a Nicola BAYLEY. *The Mousehole Cat*. Londýn: Walker Books, 1990, 40 s. 1. ISBN 9780744523539., str. 13

⁶⁴ PROPP, V.J., *Morfologie pohádky a jiné studie*, překlad Marcela Pittermannová, Hana Šmahelová, Miroslav Červenka, Nakladatelství H&H, 2008. ISBN 9788073190859, str. 44-45

6. Závěr

Cílem mé bakalářské práce byla analýza vybraných děl současných autorek píšících pro děti, s ohledem na téma kočky jako hlavní postavy příběhů.

V teoretické části byly nastíněny nejdůležitější funkce dětské literatury a popsán vývoj anglické dětské literatury, v níž se vyskytují zvířecí hrdinové. Další kapitola se zaměřovala na zásadní literární díla, ve kterých se objevuje konkrétně postava kočky. Dále se má práce zabývala životem vybraných autorek, jejich dílem a motivací pro psaní příběhů.

V praktické části se tato práce soustředila na analýzu knih Holly Webb-*Misty the Abandoned Kitten*, *Smudge the Stolen Cat* a *The Frightened Kitten*, Antonie Barber-*The Mousehole cat* a Sheily Norton-Oliver *the Cat Who Saved Christmas* a *Charlie the Cat Who Saved a Life*. V jednotlivých dílech byla zkoumána úloha kočky, její pojetí a vliv na vývoj děje a vztahů ostatních postav daných příběhů.

O dílech Holly Webb lze říci, že se jedná o krátké příběhy s jednoduchým dějem, v nichž se postava kočky objevuje jako spojovací prvek, prostřednictvím kterého dochází u dětských hrdinů k porozumění konkrétním situacím i k poučení. Dítě postupně přechází od osobních přání k přemýšlení o správnosti svého jednání a o následcích jednání nesprávného. Kočka zde dále funguje jako prostředek k navázání a hlubšímu pochopení mezilidských vztahů.

Postava kočky se zpravidla dostává do ohrožující či nepříjemné situace, nikdy k tomu však nedochází její vlastní vinou. Její ohrožení je způsobeno vnějšími okolnostmi, zvláště nesprávným jednáním lidských postav, které však své pochybení během příběhu, či alespoň v jeho závěru, pochopí a snaží se o nápravu. Kočka se stává spojovacím prvkem především ve chvíli, kdy je nějakým způsobem ohrožena. Všechny postavy se v této situaci spojí a společně usilují o její záchranu.

V neposlední řadě se daná díla zabývají také tématem přístupu člověka ke zvířatům. V určité části příběhu je vždy nastíněna problematika, týkající se zodpovědnosti, kterou na sebe člověk přejímá rozhodnutím stát se majitelem domácího

zvířete, či jsou zmíněny problémy spojené s přístupem a chováním lidí ke zvířatům obecně.

V případě analyzovaných děl Sheily Norton se jedná o příběhy poněkud čtenářsky náročnější. Oba kocouři, Oliver i Charlie, se v příběhu objevují v roli lidských pomocníků, kteří přinášejí do života ostatních postav harmonii a pomáhají jim zvládnout náročné životní situace. Hrdinové se o sebe dokáží postarat sami, na rozdíl od lidí, kteří potřebují jejich podporu. Lze říci, že bez jejich pomoci by se většina lidských postav pouze zmítala ve svých životních neúspěších a problémech.

Přestože Oliver s Charliem disponují speciálními schopnostmi, díky kterým dokáží ovlivňovat životy lidí, mnoho postav je považuje za obyčejné kočky. Jejich schopností si buď vůbec nevšimnou, nebo jejich vliv pocítí, ale přisuzují ho náhodě, nebo ho považují za pouhý výplod své fantazie.

Oliver a Charlie svým jednáním ukazují čtenáři důležitost vzájemné pomoci a pochopení. Nebojí se přiznat ani své slabé stránky. Ukazují, že i oni mají někdy strach, že je potkávají nepříjemné situace, nebo se jim něco nedaří tak, jak si představovali. Učí čtenáře, že i tyto negativní pocity jsou v životě normální, jen je potřeba se jimi nenechat zcela pohltit a snažit se ke každé situaci přistupovat s odhodláním a věřit v pozitivní vyřešení.

V posledním analyzovaném díle, *The Mousehole Cat* autorky Antonie Barber, se setkáváme s rozdílnou poetikou příběhu. Na rozdíl od předchozích příběhů, které jsou do jisté míry zobrazeny realisticky, se zde objevuje mnoho magických prvků. Kromě hlavní hrdinky, kočky Mowzer, která figuruje v příběhu opět jako záchránce a pomocník lidí, nalézáme v příběhu i postavu kočky v podobě velké zimní bouře, jejíž zobrazení nabízí na rozdíl od ostatních kočičích hrdinů několik možností interpretace.

Ač se jedná o literaturu určenou dětem, mne samotnou četba těchto literárních příběhů velmi zaujala a domnívám se, že stejně tak dětského čtenáře dokáží tyto příběhy upoutat, pobavit, ale také obohatit v psychosociální rovině. Příběhy plní všechny funkce, důležité pro vývoj dítěte, zmíněné v první kapitole. Působí na čtenáře didakticky – učí ho, co je správné a jaké jednání je naopak nežádoucí, rozvíjejí

schopnost empatie vůči lidem i zvířatům a přispívají k rozvoji sociálních dovedností. V rovině poznávací čtenáři poskytují znalosti o základních životních zákonitostech a díky hravému jazyku a užití metafor pomáhají rozvíjet čtenářovu fantazii, čímž splňují i kritérium funkce imaginativní. Z těchto důvodů považuji analyzovaná díla za potenciálně vhodný materiál pro využití při mé pedagogické činnosti s dětmi.

7. Bibliografie

7.1 Primární zdroje

BARBER, Antonia a Nicola BAYLEY. *The Mousehole Cat*. Londýn: Walker Books, 1990, 40 s. 1. ISBN 9780744523539.

NORTON SHEILA. *Oliver the Cat Who Saved Christmas*. St. Martin's Press. Kindle Edition. 2016, ISBN 9781250108487

NORTON, Sheila. *Charlie the Kitten Who Saved a Life*, Ebury Publishing. Kindle Edition. 2017. ISBN 9781785034190

WEBB, Holly. *Misty the Abandoned Kitten*. Stripes Publishing, 2012, 88 s., ISBN 9781847152749. Dostupné z: <https://www.scribd.com/book/353184811/Misty-the-Abandoned-Kitten>

WEBB, Holly. *Smudge the Stolen Kitten*. Stripes Publishing, 2012, 78 s., ISBN 9781847152770. Dostupné z: <https://www.scribd.com/read/353196399/Smudge-the-Stolen-Kitten>

WEBB, Holly. *The Frightened Kitten*. Stripes Publishing, 2012, 94 s., ISBN 9781847153326. Dostupné z: <https://www.scribd.com/read/353196399/Smudge-the-Stolen-Kitten>

7.2 Sekundární zdroje

CARPENTER, HUMPHREY, PRICHARD, MARI, *The Oxford Companion to Children's Literature*, Oxford, New York: O.U.P., 1987. ISBN-13: 978-0198602286

ČEŇKOVÁ, Jana. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury: adaptace mýtů, pohádek a pověstí, autorská pohádka, poezie, próza a komiks pro děti a mládež*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-095-X.

ČERNOUŠEK, Michal. *Děti a svět pohádek: kouzlo vyprávěného slova*. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1434-2

- GUANIO-ULURU, Lykke. *Ethics and Form in Fantasy Literature: Tolkien, Rowling and Meyer*. London: Palgrave Macmillan, 2015, 261 s. ISBN 9781137469687.
- HELD, JACQUELINE A RADINA, OTOMAR, *V říši obrazotvornosti: děti a fantastická literatura*, překlad Otomar Radina, Praha: Albatros, 1985. ISBN 978-80-262-0030-7.
- HUNT, Peter, Denis BUTTS, Ethel HEINS, Margaret KINNELL a Tony WATKINS, ed. *Children's Literature: An Illustrated History*. Oxford University Press, 1995, 378 s. ISBN 0192123203.
- HUNT, Peter. *Understanding Children's Literature*. 2. Taylor & Francis, 2005. ISBN 9780415375474.
- JACKSON, Rosemary. *Fantasy: The Literature of Subversion*. 2. London: Routledge, 2015, 224 s. ISBN 978-1138837126.
- LURIE, Alison. *Boys and Girls Forever, Children's Classics from Cinderella to Harry Potter*, London, Chatto and Windus, ISBN 0099453894
- MOCNÁ, DAGMAR A JOSEF PETERKA. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X
- PROPP, V.J., *Morfologie pohádky a jiné studie*, překlad Marcela Pittermannová, Hana Šmahelová, Miroslav Červenka, Nakladatelství H&H, 2008. ISBN 9788073190859
- TOLKIEN, J.R.R., „*O pohádkách*“, Pohádky, Praha: Winston Smith, 1992. ISBN 9782824903507
- WATSON, Victor, Elizabeth L. KEYSER, Juliet PARTRIDGE a Morag STYLES. *The Cambridge guide to children's book in English = Children's books in English (Variant.)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. ISBN 0-521-55064-5.

7.3 Internetové zdroje

AMAZON (28.5.2020) *Best Sellers in Children's Cat Books*, dostupné z:
<https://www.amazon.com/Best-Sellers-Books-Childrens-Cat/zgbs/books/2804>

AUTHOTAMA.COM (15.6.2020) *Whittington and His Cat. English Fairy Tales*.
Dostupné z: <http://www.authorama.com/english-fairy-tales-34.html>

BBC (11.5.2020) *The Story Of Tom Bawcock*. Dostupné z:
http://news.bbc.co.uk/local/cornwall/hi/people_and_places/history/newsid_8390000/8390344.stm

BBC (16.6.2020) *A Street Cat Named Bob: Stray who inspired series of books dies*.
Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-england-london-53072938>

BRITANNICA.COM (15.6.2020) *Cheshire Cat-fictional character*. Dostupné z:
<https://www.britannica.com/topic/Cheshire-Cat>

ENCYCLOPEDIA.COM (3.4.2020) *Antonia Barber*. Dostupné z:
<https://www.encyclopedia.com/arts/educational-magazines/barber-antonia-1932>

FANTASTICFICTION (5.4.2020) *Antonia Barber*. Dostupné z:
<https://www.fantasticfiction.com/b/antonia-barber/>

GUTENBERG.COM (15.6.2020) *The Tale of Tom Kitten*. Dostupné z:
<https://www.gutenberg.org/files/14837/14837-h/14837-h.htm>

HOLLY WEBB (3.4.2020) *About Holly*. Dostupné z: <https://www.holly-webb.com/about-holly/>

MANLOVE, C.N., (18.1.2020) *From Alice to Harry Potter: children's fantasy in England*. Dostupné z: <http://site.ebrary.com/lib/natl/Doc?id=10041220>

PETE THE CAT (5.6.2020) *Pete the Cat Books*. Dostupné z:

<http://www.petethecatbooks.com/books/>

POETS.ORG (5.6.2020) *Macavity The Mystery Cat*. Dostupné z:

<https://poets.org/poem/macavity-mystery-cat>

SHEILA NORTON (5.4.2020) *Sheila Norton author*. Dostupné z:

<https://www.sheilanorton.com>

WARRIOR CATS (2.6.2020) *Warrior cats books*. Dostupné z:

<https://warriorcats.com/books>

7.4 Zdroje obrázků

AMAZON (20.6.2020) *The Mousehole Cat, Antonie Barber*.

Dostupné z: <https://www.amazon.co.uk/Mousehole-Cat-Antonia-Barber/dp/1406360775>

AMAZON (20.6.2020) *Oliver, Cat Who Saved Christmas*. Dostupné z:

<https://www.amazon.co.uk/Oliver-Cat-Who-Saved-Christmas/>

AMAZON (20.6.2020) *Charlie, Kitten Who Saved Life*. Dostupné z:

<https://www.amazon.co.uk/Charlie-Kitten-Who-Saved-Life/dp/1785034197>

GREEN BANK HOTEL (20.6.2020) *Top Cornish Books to Read*. Dostupné z:

<https://www.greenbank-hotel.co.uk/our-hotel/blog/top-cornish-books-to-read/>

STORY BOOK WOODS (20.6.2020) *The Mousehole Cat*. Dostupné z:

https://storybookwoods.typepad.com/storybook_woods/2006/12/mousehole_cat.html

SCRIBD.COM (20.6.2020) *The Frightened Kitten*. Dostupné z:

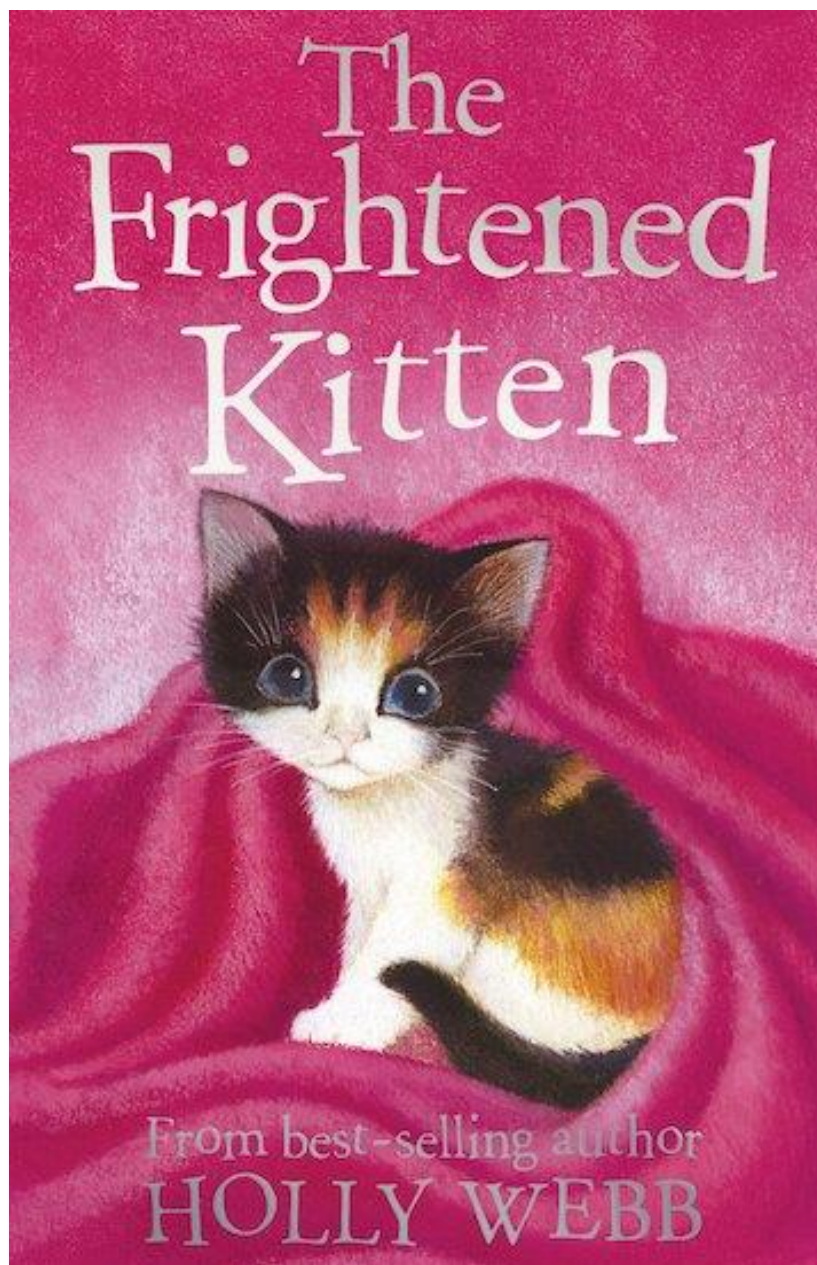
<https://www.scribd.com/book/353211534/The-Frightened-Kitten>

SCRIBD.COM (20.6.2020) *Misty the Abandoned Kitten*. Dostupné z:
<https://www.scribd.com/book/353184811/Misty-the-Abandoned-Kitten>

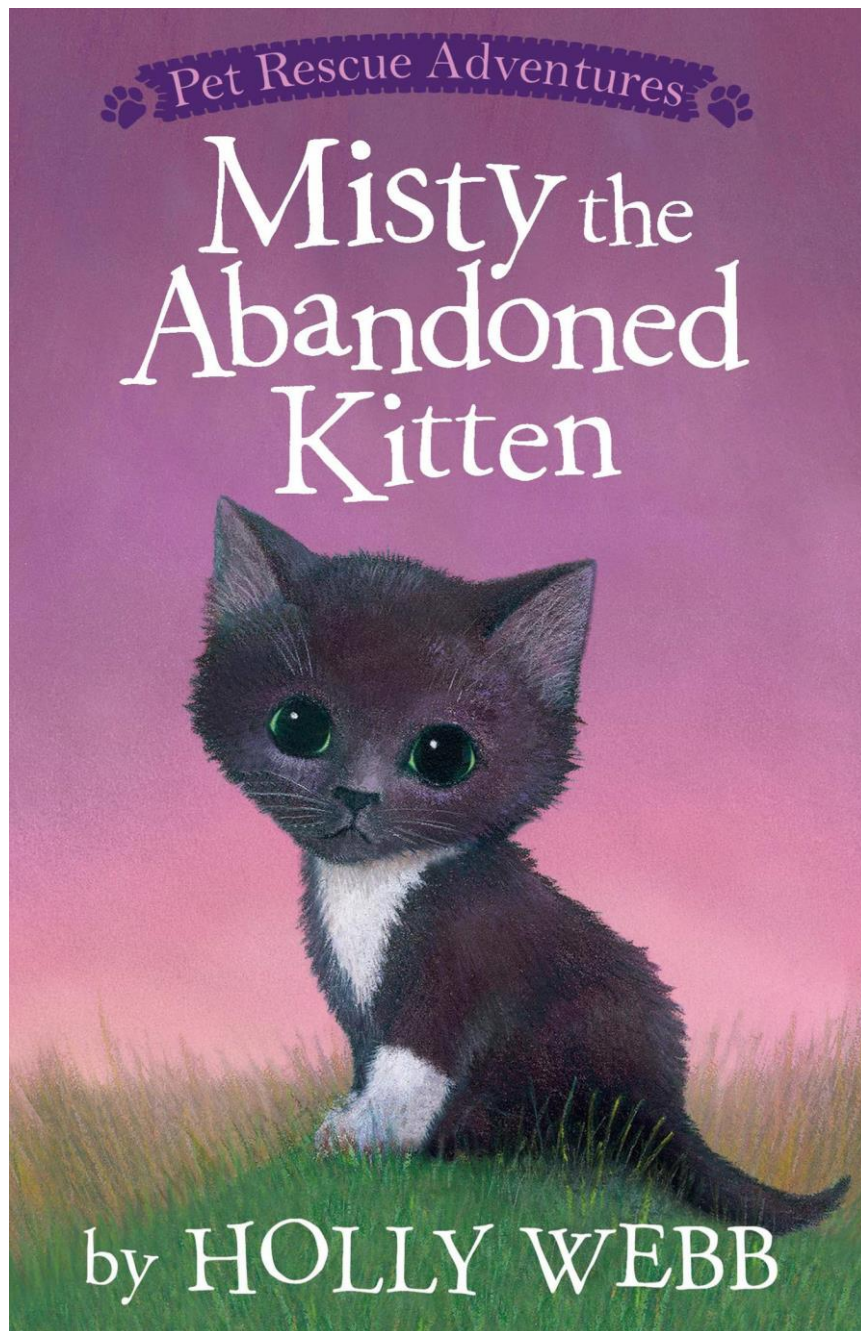
SCRIBD.COM (20.6.2020) *Smudge the Stolen Kitten*. Dostupné z:
<https://www.scribd.com/book/353196399/Smudge-the-Stolen-Kitten>

Obrázkové přílohy

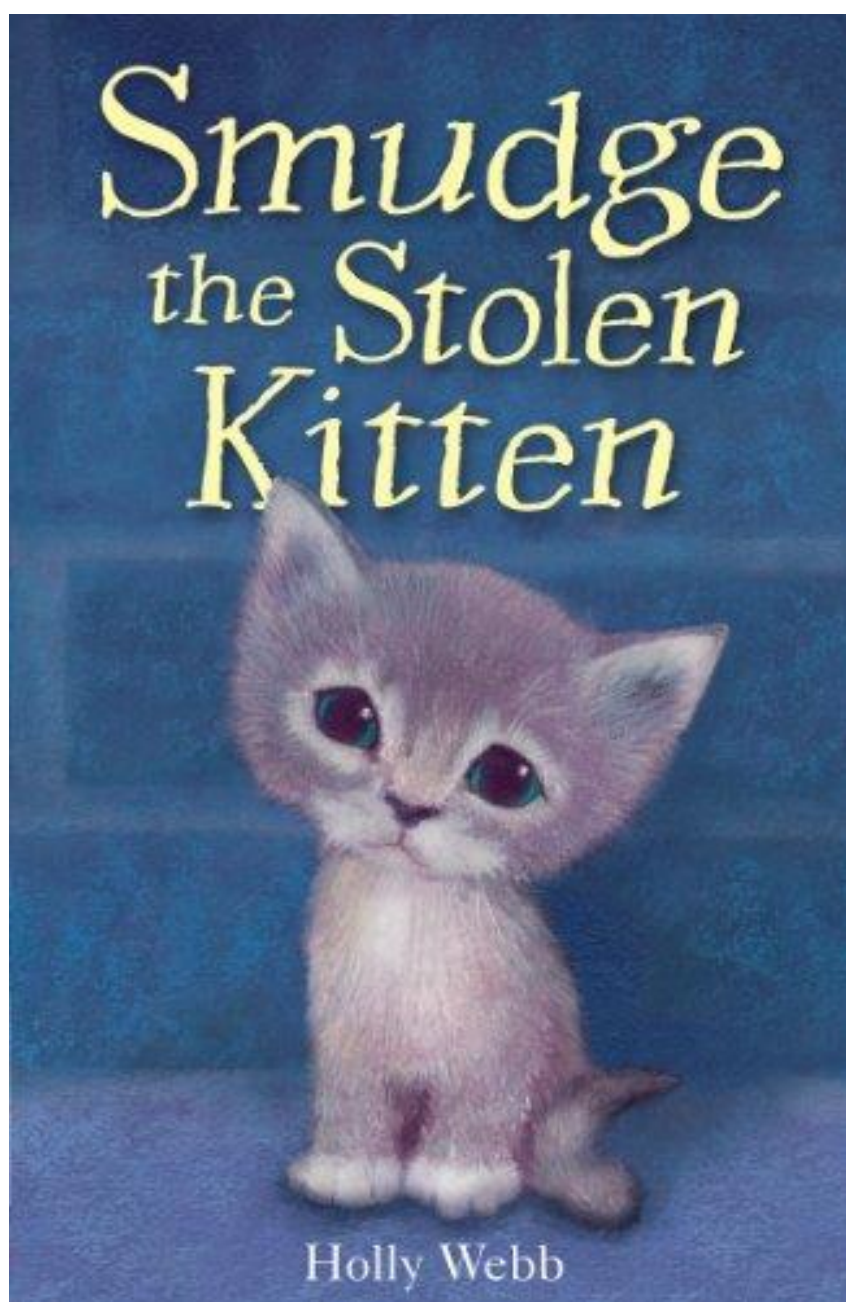
Holly Webb

Dostupné z: <https://www.scribd.com/book/353211534/The-Frightened-Kitten>

Dostupné z: <https://www.scribd.com/book/353184811/Misty-the-Abandoned-Kitten>

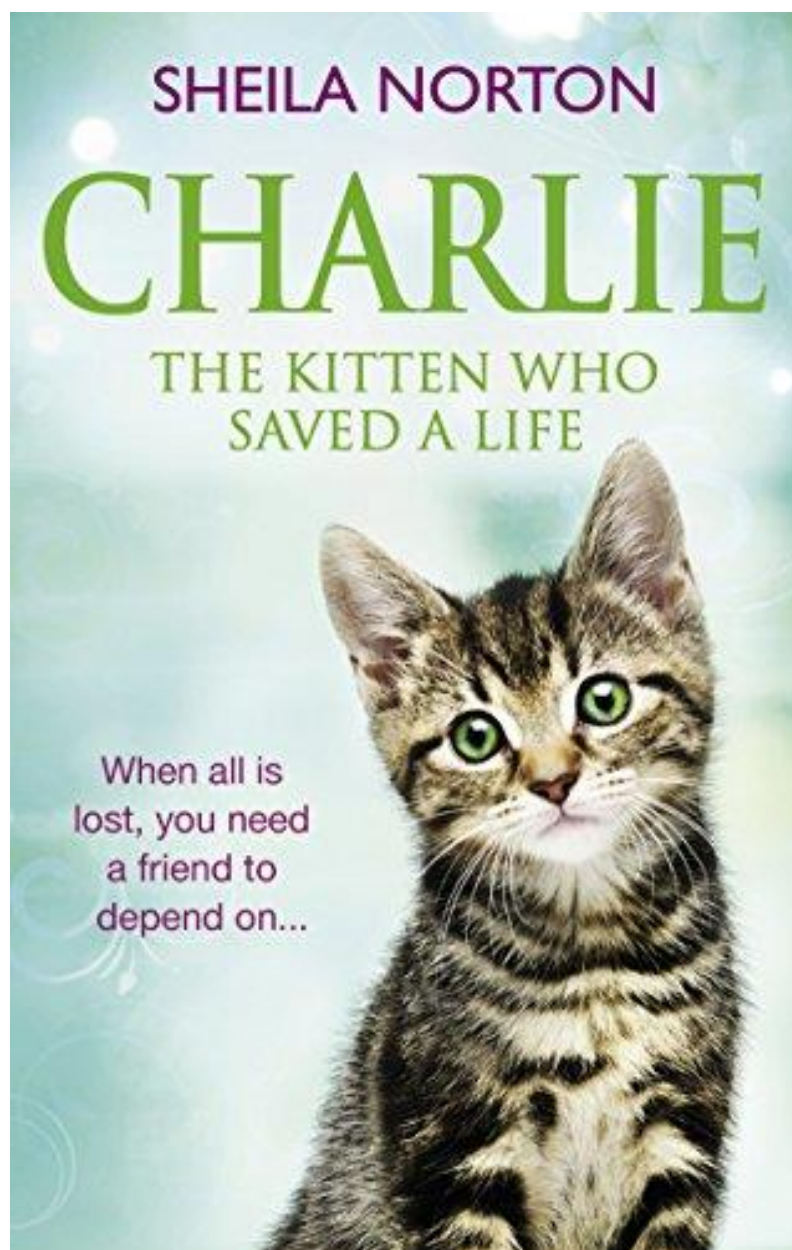

Dostupné z: <https://www.scribd.com/book/353196399/Smudge-the-Stolen-Kitten>

Sheila Norton

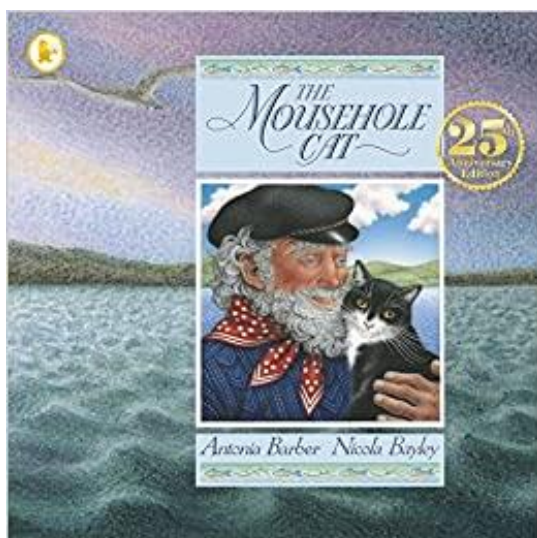

Dostupné z: <https://www.amazon.co.uk/Oliver-Cat-Who-Saved-Christmas/>

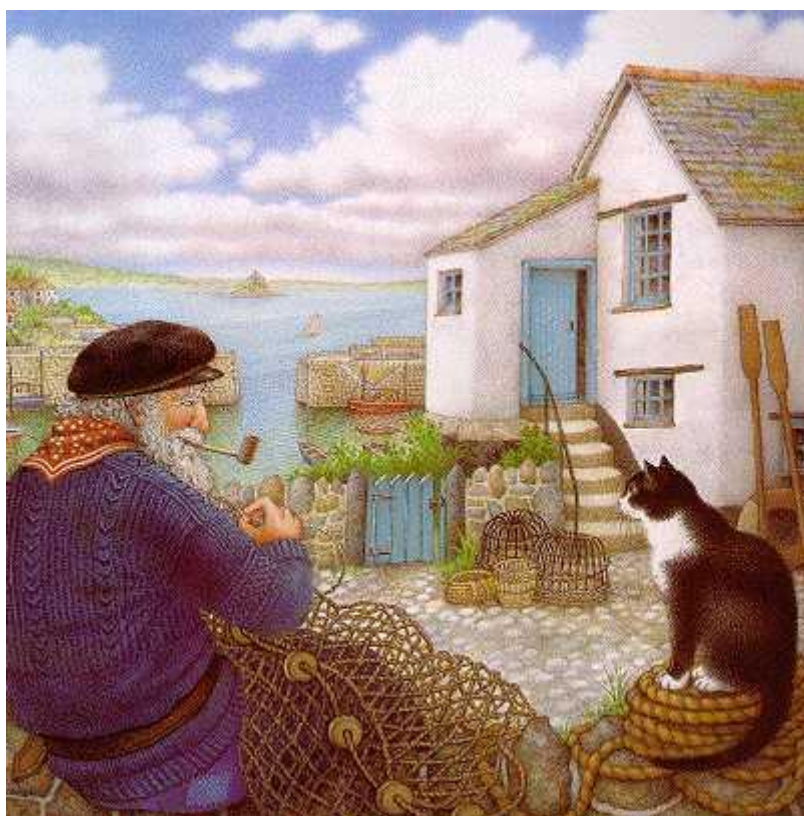
Dostupné z: <https://www.amazon.co.uk/Charlie-Kitten-Who-Saved-Life/dp/1785034197>

Antonia Barber – The Mousehole Cat

Dostupné z: <https://www.amazon.co.uk/Mousehole-Cat-Antonia-Barber/dp/1406360775>

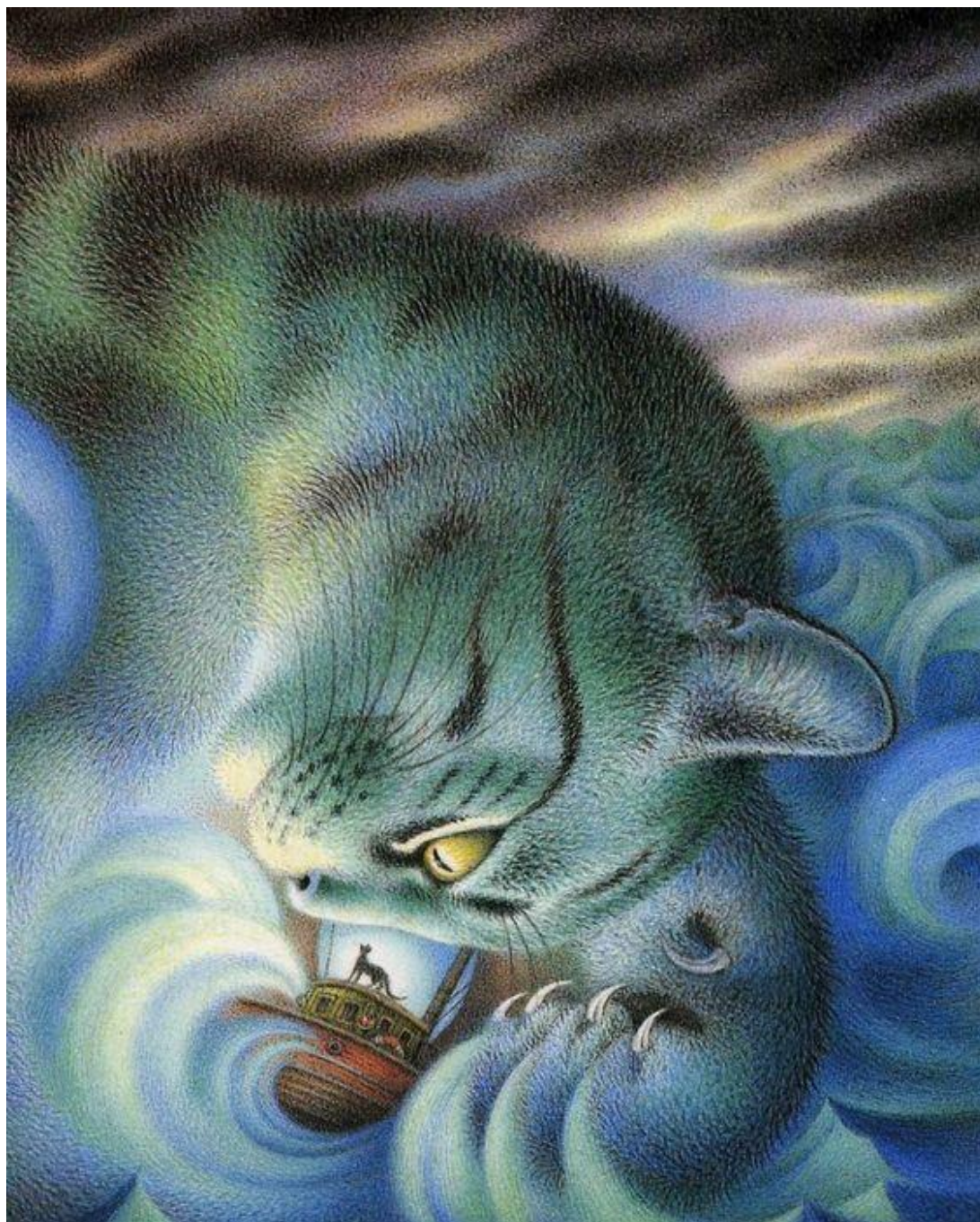
Tom a Mowzer

Dostupné z:

https://storybookwoods.typepad.com/storybook_woods/2006/12/mousehole_cat.html

The Great-Storm Cat

Dostupné z: <https://www.greenbank-hotel.co.uk/our-hotel/blog/top-cornish-books-to-read/>